

REPUBLIKA

ROK II. | ŁÓDŹ, ŚRODA 16 KWIETNIA 1924 r. | NUMER POJEDYŃCZY MK. 250.000 | № 106
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
TELEFONY: REDAKCJI 27-24, ADMINISTRACJI 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Zebranie założycielskie Banku Polskiego.

P. Grabski unieważnił wybory władz banku.

Stanął on w obronie drobnych subskrybentów, zmajoryzowanych przez wielki kapitał.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Na wczorajsze zebranie założycielskie Banku Polskiego zjechali się do Warszawy akcjonariusze z całej Polski.

Wielka sala Filharmonii wypełniona po brzegi. Brak nawet miejsc stojących. Wszystkie miejsca na galerji również szczerze wypełnione. W kuluarach i na sali nadzwyczajne ożywienie.

O godz. 10 i pół na salę wchodzi premier Grabski, za nim prezes Banku Polskiego St. Karpiński oraz członkowie komitetu organizacyjnego Zygmunt Chrzanowski i Franciszek Stefczyk, da lej wicem. skarbu Cz. Klarner dyrektor PKKP. Karol Rybiński oraz powołany jako sekretarz zebrania p. L. Zbrowski.

Sala wita przybyłych gorącymi oklaskami, poczem głos zabiera p. premier Grabski, otwierając zebranie założycielskie Banku Polskiego.

Mowa min. Grabskiego, raz poraz oklaskiwana przez audytorjum, nie była utrzymana w takim tonie, jaki by odpo wiadał doniosłości chwili i doskonałego dzieła. Chwilami brały w niej górę akcenty o charakterze wiecowym, szczególnie w ustępie, powtarzającym mało poważną bajkę o „wrogach wewnętrznych“, „którzyby nie chcieli, aby istniało państwo polskie i którzyby przypuszczali, iż jeszcze się da temu państwu pewne porządki“.

Te niezbyt szczęśliwe wycieczki premiera w stronę pewnych grup akcjonariuszy wywołały przykre wrażenie na przedstawicielach demokracji i dotknęły nieprzyjemnie licznie reprezentowane sfery Łodzi, która na liście subskrybowanych akcji zajmuje poważne miejsce.

MOWA MINISTRA SKARBU GRABSKIEGO.

Pan premier podkreślił przede wszystkim doniosłość momentu, w którym powstaje jeden z najistotniejszych filarów państwowości i życia gospodarczego, jakim jest Bank Polski, powołany dla regulowania obrotu pieniężnego w kraju.

Aby móc przystąpić do budowy tego filaru, musieliśmy dokonać wielkiego zadania, zgromadzenia dostatecznych do tego środków. Rezultaty wszczętej w tym kierunku akcji przeszły wszelkie oczekiwania. Obecnie skarb państwa rozporządza

1) funduszem skarbu narodowego, na który złożyło się 82 miliony franków złotych w złocie oraz 30 milionów franków złotych w srebrze, razem 112 milionów;

2) Kapitałem akcyjnym Banku Polskiego, w sumie 99 milionów franków złotych, wpłaconych już prawie całkowicie;

3) Zapasem walut obcych w PKKP, w wysokości 80 kilka milionów franków złotych;

4) Pożyczką zagraniczną zaciągniętą we Włoszech, z której rząd dysponować będzie mógł, jako rezerwa, sumą około 60 milionów franków złotych.

Razem reprezentuje to sumę 360 milionów fr. złotych czyli sumę zgórą trzykrotnie przewyższającą kapitał akcyjny Banku Polskiego.

Jest to zdobycz w dwóch trzecich o statnich dwóch miesiący, a nawet w znacznej mierze zdobycz ostatniego miesiąca (oklaski). Jest to wynik harmonijnej współpracy rządu ze społeczeństwem.

Zakończył się już okres chwilejności walutowej, okres, gdy wszelkie wysiłki w kierunku sanacji życia gospodarczego rozbiły się o nieprzystawiającą przyszłość w postaci braku zdrowego pieniądza. Aby stworzyć zdrowy pieniądz, rząd musiał stworzyć warunki, któreby umożliwiły współpracę społeczeństwa z rządem w tej akcji. Rząd musiał dać gwarancje, że środki, które społeczeństwo mu do dyspozycji, udzieli, nie będą obracane na zaspokojenie bieżących potrzeb państwa, lecz na ten cel na jaki zostały złożone. Gwarancje te, to zatrzymanie druku marki i zatrzymanie jej spadku, które dowiodło, że rząd nie potrzebuje czerpać środków z działania maszyny drukarskiej, oraz, że pieniądz nie zawsze musi ulegać bezustannym wahaniom w swej wartości, zależnym od chwilowych koniunktur giełdowych.

Aby stan rzeczy, który został wytworzony dzięki zgodnym wysiłkom społeczeństwa i rządu był trwały, nale ży z drugiej strony, by w społeczeństwie utrwalił się na zawsze pogląd, że rząd nie istnieje po to tylko, by rozda wać pieniądze, że rząd nie może być źródłem szczęśliwości powszechnej (oklaski). Jeżeli w tym nastroju psychicznym wytrwał rząd i społeczeństwo, stan rzeczy obecny będzie trwały i nic go zachwiać nie zdoła, gdyż rezerwy, jakimi obecnie rząd rozporządza, wystarczają całkowicie, by trwałość sanacji zapewnić.

Wysiłek, jakiego społeczeństwo do konało w ciągu ostatnich miesięcy, jest wyrazem instynktu, że zdrowy pieniądz jest warunkiem niezbędnym dla stworzenia podstaw rozwoju wielkomocarstwowego Polski.

Bank Polski, który powstał jako rezultat tego wysiłku, ma przynieść korzyść wszystkim w Polsce nawet tym, którzy istnienia państwa polskiego by nie pragnęli. Fakt powstania Banku Polskiego pogodzi wielu z tem, że Państwo Polskie jest i będzie, że podstawy jego istnienia są trwałe i nie łatwo dadzą się zachwiać.

Po przemówieniu premiera obecni wstają i oklaskują mowę, wznosząc na jego cześć okrzyki. Przez kilka minut sala manifestuje na cześć premiera Grabskiego, poczem głos zabiera prezes Banku Polskiego p. St. Karpiński.

PRZEMÓWIENIE PREZESA BANKU ST. KARPINSKIEGO.

Witam akcjonariuszów Banku Polskiego i stwierdzam, że lista obecności wykazuje do godziny 10 m. 30 1620 akcjonariuszów, reprezentujących 635,400 akcji z prawem do 22,052 głosów.

Zanim przystąpimy do załatwienia poszczególnych spraw, niech mi wolno będzie wyrazić radość z powodu świetnego rezultatu zgłoszonych zapisów na akcje Banku. Jeszcze w połowie marca istniała obawa, że pozostałość nierozrebranych akcji, którą skarb państwa zniewolony będzie przejąć, może wynieść przeszło 40 procent, tymczasem okazało się, że cały kapitał został pokryty w terminie, tak, że zgłaszających się potem dość licznych subskrybentów nie można już było zaspokoić dla braku akcji. Jeśli uwzględnimy, że cały kapitał zakładowy Banku, wynoszący 100 milionów złotych, został podpisany w całości przez społeczeństwo polskie w przeciągu zaledwie 2-ch miesięcy, że parę miesięcy przedtem szalał jeszcze w Polsce okres inflacji, niszczącej bezlitośnie od szeregu lat wszelkie zasoby i oszczędności pieniężne, że potrzebny dla Banku kapitał został zgromadzony w złocie i w dolarach, a więc w stałej wyso koczennej walucie, że wpłata gotówki została dokonana w czasie ściągania znacznych danin publicznych na rzecz państwa i komun, w czasie emitowania nowych papierów państwowych, w czasie wstrząsu na rynku pieniężnym i kredytowym, jeśli —powtarzam— to wszystko uwzględnimy, to możemy słusznie być dumni z dokona nego dzieła.

Zdrowy duch narodu sprawił, że lista akcjonariuszów Banku Polskiego, wykazująca przeszło 50.000 nazwisk.

Jako sprawozdawca pragnę stwierdzić że komitet organizacyjny nie osiągnąłby celu bez wysoce obywatelskiego współdziałania prasy polskiej, która raz jeszcze dowiodła, że dobrym poczynaniem chce, może i potrafi dzielnie pomóc. Stwierdzam również w charakterze sprawozdawcy, że liczne obywatelskie komitety propagandy, które w całym kraju powstały bądź samorzutnie, bądź z inicjatywy dyrektorów miejscowych oddziałów PKKP, wielce przysłużyły się sprawie.

Po tych słowach, które stwierdzają, że dzieło powołania do życia Banku Polskiego rozpoczęło się pod dobrą wróżbą, wyrażam mocną wiarę, że potrafimy go też dobrze prowadzić, a dzięki temu spełnimy wolę narodu, który w Banku Polskim chce mieć i będzie miał narodową instytucję. Przez przodków naszych w roku 1828 stworzony Bank Polski był własnością i chlubą narodu, tworzony dzisiaj w szczególniejszych warunkach Bank Polski, bez względu na inne formy prawne organizacji, należy również do narodu i jemu tylko służyć będzie.

SPRAWOZDANIE KOMITETU ORGANIZACYJNEGO.

Po przemówieniu pana Karpińskiego przerywanem częstemi oklaskami, zabiera głos w imieniu komitetu organizacyjnego Banku Polskiego pan Zygmunt Chrzanowski i przedkłada sprawozdanie z jego czynności.

Ilość akcjonariuszów wynosi dotychczas około 52,00 z czego około 7,000 z prawem głosu, reszta zaś bez prawa głosu.

Ogólna ilość podpisanych akcji zarejestrowanych w komitecie, wynosi 820,760 reszta, tj. 179,240 przejęło ministerstwo skarbu, które odstępuje pewną część związkowi przemysłowców górnohutniczych w Katowicach, pozostała zaś rezerwa dla siebie, oraz urzędni ków państwowych. W ten sposób całkowity kapitał akcyjny, został podpisany.

Z pośród zapisanych akcji opłacono całkowicie 451,788 sztuk, zaś 548,212 sztuk częściowo, narazie conajmniej w 40 proc. zgodnie z warunkami z dnia 17 marca r. b.

Na poczet zapisów wpłacono: walutami z 48,549,619'65 złotem przez akcjonariuszów z 1,593,501'65

złotem przez min. skarbu z 17,924,000'—
razem z 68,067,120'75

czyli wniesiono razem przeszło 60 proc kapitału akcyjnego.

Podział terytorjalny zapisów wykazuje, iż 69'8 proc. zapisano w b. zaborze rosyjskim 18'8 proc. w b. zaborze pruskim i 11'4 proc. w b. zaborze austriackim.

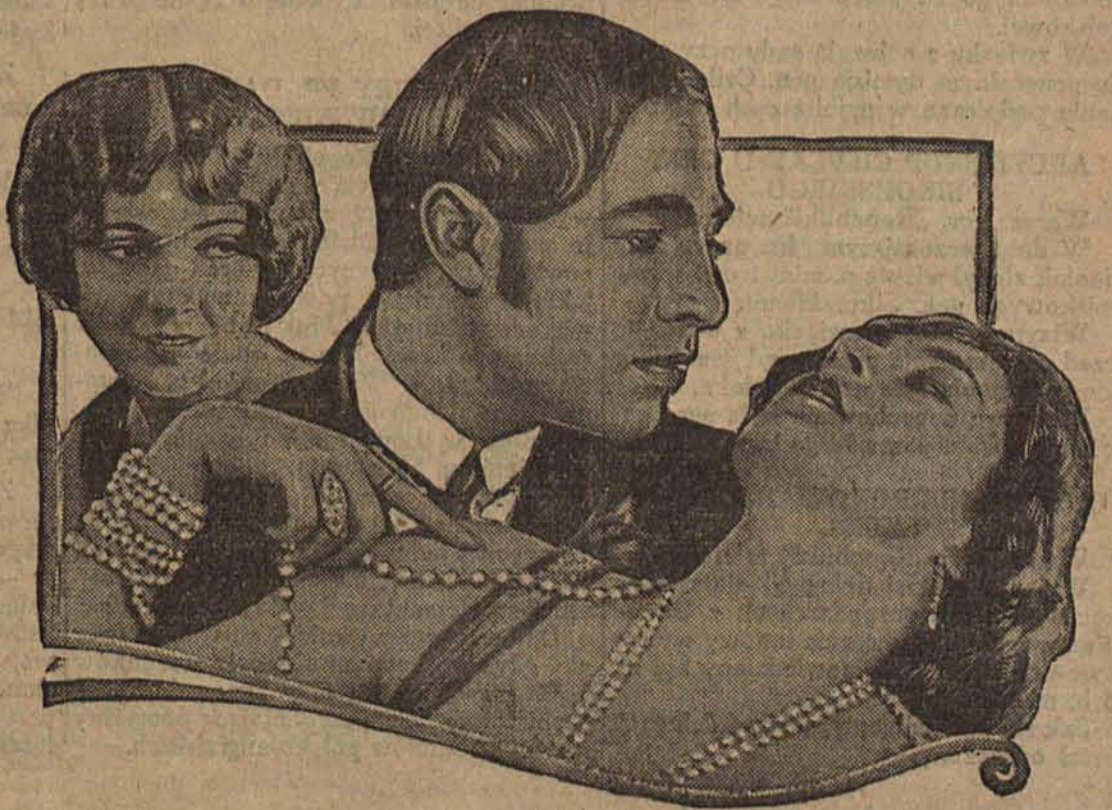
Z pośród oddziałów PKKP, poza Warszawą największe ilości zapisów przyleły:

Łódź	107'9 tysięcy akcji
Poznań	70'6 tysięcy akcji
Lwów	42'0 tysięcy akcji
Katowice	36'7 tysięcy akcji

(bez wielkiego przemysłu)
Kraków 22'7 tysięcy akcji
Podział akcjonariuszów podług zawodów nie jest jeszcze ścisły, jednakże daje już duży materiał orientacyjny. Po dług dotychczasowych zestawień przy padają na:

handel	16'7 proc. kapitału
przemysł (łącznie z przemysłem roln., lecz bez górnohutn.)	32'5 proc. kapitału

Rudolf Valentino, Lila Lee, Nitta Naldi — trzy gwiazdy filmu amerykańskiego w obrazie „Krew na piasku“ obecnie wyświetlanym w „Casinie“.

andel	5'1 proc. kapitału
olnictwo (łącznie z syndykatami rolniczymi)	8'3 proc. kapitału
miasta i gminy	1'2 proc. kapitału
tych	10'9 proc. kapitału

zatem akcjonariuszów z prawem głosu	74'7 proc. kapitału
akcjonariuszów bez prawa głosu	7'3 proc. kapitału
apisy w min. skarbu	18'0 proc. kapitału

WYBORY DO WŁADZ BANKU.

Komitet organizacyjny stawia wniosek aby przekazać radzie ustalone wynagrodzenie członków rady, z tem, że uchwała musi być zatwierdzona przez prezesa Banku i że wynagrodzenie będzie wypłacane tylko za posiedzenia.

Wniosek przyjęto przez aklamację. Z kolei zebranie przystępuje do wyboru władz banku.

Wybrani zostali do rady naczelnej: Kazimierz Bajorński, Zygmunt Chrzanowski, Alfred Falter, Henryk Grohman, Bogusław Herse, Henryk Kaden, Kazimierz Fudakowski, Stefan Przanowski, Roman Rybarski, Jan Kanty Steczkowski, Tadeusz Tomaszewski, Józef Zychliński, a na zastępców Stanisław Sużycki, Paweł Gaj

zenhajmer, Edward Natanson.

Do komisji rewizyjnej: Stanisław Lipiński, Stefan Benzelf, Leopold Skulski, Roman Mielczarski, Stefan Laurysiewicz, na zastępców: Zenon Szczawiński, Seweryn Szamulski i Tomasz Kociatkiewicz.

P. GRABSKI ZGLASZA SPRZECIW.

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 15 kwietnia.

Wydział polityczno-prasowy prezydium rady ministrów komunikuje:

Na podstawie danych statystycznych o subskrypcji akcji Banku Polskiego, p. prezes rady ministrów i minister skarbu w porozumieniu z prezesem Banku Polskiego, p. Stanisławem Karpińskim, ustalili, że skład rady nadzorczej Banku Polskiego powinien zawierać 4 przedstawicieli prze mysłu, dwóch przedstawicieli banków, 1 handlu, wreszcie 4 przedstawicieli skarbowości, miast i gmin, urzędników, wojska i zawodów wywołonych. Na tych samych zasadach mają być ustalone listy zastępców członków rady nadzorczej oraz członków komisji rewizyjnej i ich zastępców. Odnosne listy zostały już ułożone z uwzględnieniem nazwisk, wysuniętych przez sferę gospodarczą. Pomimo to orga

nizacje gospodarcze, wykorzystując przewagę głosów, jaką rozporządzają dzięki niemożności wykorzystania pełni swych praw przez drobnych akcjonariuszów i dzięki okoliczności, że urzędnicy, którzy wykupili 160.000 akcji, nie mogli jeszcze na walnym zebraniu być reprezentowani, wysunęły w ostatniej chwili, w samym dniu zebrania założycielskiego, listy, sprzeczne z wyżej ustalonymi zasadami.

W wyniku powyższego na walnym zebraniu założycielskim, przedstawiciele sfer gospodarczych w głosowaniu zamiast kandydatur proponowanych w porozumieniu z szerokiemi kołami drobnych subskrybentów, zastąpili je własnymi kandydatami obecnymi, które we władzach na czele Banku nadałyby jego składowi wybitnie stronny charakter. Wobec tego, że Bank Polski jest instytucją o charakterze publicznym, na którą złożył się zbiorowy wysiłek całego narodu, pan prezes rady ministrów i minister skarbu postanowił wykorzystać przysługującą mu na zasadzie paragraf. 26 statutu Banku Polskiego prawo sprzeciwu przeciw wyborowi p. Fudakowskiego na członka rady Banku i przeciw wyborowi pp. Sużyckiego, Zajdenhajmera i Natansona na zastępców członków rady nadzorczej Banku Polskiego. W

tym sensie pan prezes rady ministrów i minister skarbu wystosował pismo do prezesa Banku Polskiego p. Stanisława Karpińskiego.

PODZIEKOWANIE DLA URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Prezes rady ministrów i minister skarbu p. Wł. Grabski wystosował do prezesa stow. urzędników państwowych następujące pismo:

Wybitny udział urzędników państwowych wszystkich resortów w akcji subskrypcyjnej na rzecz Banku polskiego, tembardziej godny uznania, że był czynem samoradnym, wywołanym jedynie patriotyczną chęcią przyczynienia się do powstania tej niezbędnej dla uzdrowienia finansów Polski instytucji, zniewala mnie do zwrócenia się do urzędników państwowych w osobie pana prezesa z wyrazami szczerego podziękowania i uznania.

Stanowisko zajęte przez urzędników państwowych i wojsko w stosunku do Banku polskiego było przykładem dla innych grup społecznych i bez wątpienia w znacznym stopniu przyczyniło się do pomyślnych wyników subskrypcji.

Mac Donald o celu rokowań z Sowietami.

Anglja udzieli Rosji do odbudowy takiej pomocy, jakiej wymagać będą okoliczności.

Londyn, 15 kwietnia.

W mowie, otwierającej pierwsze plenarne posiedzenie konferencji angielsko-rosyjskiej, premier Mac Donald, jako przewodniczący konferencji, wysunął trzy zasadnicze punkty, stanowiące główny cel konferencji:

1) Zlikwidowanie zobowiązań przeszłych.

2) Osiągnięcie porozumienia odnośnie do uprawnień i zobowiązań, wiążących obecnie oba kraje i

3) tworzenie podstaw do jaknajszerszego wznowienia pokojowych i korzystnych dla obu państw stosunków.

DAWNE ZOBOWIĄZANIA I TRAKTATY.

Mówiąc o zobowiązaniach i traktatach zawartych między poprzednimi rządami rosyjskimi i Anglią, premier zaznaczył, że ponieważ obie strony nie miały możności powziąć ostatecznej decyzji o tych traktatach, przeto konsekwencje z nich płynące obowiązują w dalszym ciągu z punktu widzenia prawa międzynarodowego obojętnie interesowane strony. Zobowiązania te po szczegółowym ich rozważeniu, wobec zaszłych od chwili ich zawarcia zmian zasadniczych, ulegną zapewne anulowaniu w całym szeregu wypadków, inne zaś mogą nasuwać wątpliwości w odniesieniu od stron trzecich, szczególnie w okresie po roku 1917-ym.

Zebrałiśmy się więc tu po to, ciągnął dalej premier, aby z pośród masy traktatów, o których mowa, odrzucić te, które

uznamy za wygasłe, a nadać moc obowiązującą tym, na których utrzymanie zgodzimy się.

W trzecim punkcie mamy do czynienia z kwestją zastąpienia traktatu handlowego nową umową handlową i omówienia pewnych dodatkowych artykułów oraz uzupełnienia jej artykułami zwykłych traktatów handlowych.

STOSUNEK DO SYSTEMU RZĄDÓW SOWIECKICH.

Nasuwa się tu również kwestja usunięcia tych różnic, jakie wypływać mogą z odmiennych dwóch konstytucji i systemów administracyjnych obu krajów, a które to różnice mogłyby stanowić przeszkodę w rozwoju gospodarczych stosunków między nami. Wreszcie rząd angielski życzył by sobie omówić kwestję propagandy i wogóle aktów nieprzyjaznych.

Pragniemy omawiać te kwestje w tym celu, aby się upewnić, że trudności tego rodzaju będą mogły być, jeśli chodzi o obecne stosunki między oboma naszymi krajami — skutecznie usunięte.

Nie kwestjonujemy prawa S.S.S.R. do stanowienia o tej czy innej formie rządu rosyjskiego, ale trwać będziemy zawsze na stanowisku, że pierwszym podstawowym warunkiem utrzymania przyjaźni i korzystnych dla obu krajów stosunków jest uznanie przez rząd sowiecki słusznego naszego zdania: zaniechania przez ten rząd pośrednich lub bezpośrednich aktów propagandy wśród obywateli państwa angielskiego, zarówno na ziemiach angiel-

skich, jak i poza ich granicami.

Jest moim obowiązkiem wyrazić tutaj niezłomną wolę moich współobywateli, którzy domagają się pod tym względem więcej, aniżeli kroków formalnych. To też kwestję tę musimy omówić z całą ścisłością i w duchu przyjaźni.

Mam nadzieję, że w tym kierunku osiągnięte będzie porozumienie.

SOWIETY MUSZĄ KORZYSTAĆ Z OBECNEGO MOMENTU.

Następnie premier mówił o trudnościach, jakie czekają konferencję. Cele, do których dążymy — mówił premier — mogą być osiągnięte jedynie wtedy, gdy zrozumiemy się całkowicie, oraz wtedy, gdy okaże się, że delegacje nasze będą mogły dźwignąć cały ciężar odpowiedzialności przed opinią publiczną swych krajów. Występuję tutaj nie tylko jako przedstawiciel stronniczości, które wykazało całą go towość i szczerłość w kierunku uznania de jure rządu S. S. S. R., lecz również jako głowa rządu, okazującego szczerą chęć poświęcenia sprawie rosyjskiej należytej uwagi i wreszcie jako przedstawiciel kraju, który nabrawszy przeświadczenia o stałości podstaw bytu Rosji, jest w możności udzielenia Rosji w dziedzinie ekonomicznej jej odbudowy takiej pomocy, jakiej wymagać będą okoliczności. Mamy wiele wspólnych interesów, ale jeśli dziś w tym miejscu, pracując swobodnie i bez uprzedzeń, nie dojdziemy do koniecznego porozumienia, to nie sądzę, aby podobne usiłowania mogły być w przyszłości powtórzo-

ne, jeżeli chodzi o obecny lub jakikolwiek przyszły rząd angielski. Nie widzę również dla sowietów możliwości zwrócenia się gdziekolwiek po lepsze konjunktury.

RÓŻNICA W METODACH RZĄDZENIA ANGLJI I ROSJI.

Dotykając różnic konstytucyjnych i metod rządzenia w Anglii i Rosji sowieckiej, premier powiedział:

W przebiegu waszej rewolucji stosowaliście metody, które wszędzie poza granicami Rosji wzbudzały nastroje pełne największych obaw i niechęci dla was. Sądziłiście, że metody te są konieczne dla ostatecznych waszych celów. Lecz dziś, jako ludzie obiektywni, widzicie konieczność nawiązania stosunków ze światem zewnętrznym, nie tylko pod względem granic politycznych, lecz i ideowych. W ciągu całego trwania konferencji delegacji rosyjskiej powinni pamiętać o różnicy metod rządzenia przyjętych w Anglii. Zresztą o różnicy tej delegacja rosyjska była niewątpliwie poinformowana w chwili opuszczenia Moskwy.

DOBRA WOLA.

Zwracając się następnie do delegatów rosyjskich, przypomniał, że podstawa przyszłego porozumienia, do którego dążyć winno się koniecznie, będzie pamięć, że porozumienie to opierać się winno na czemś więcej, niż na prostej transakcji i że dominującym czynnikiem winna być dobra wola.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

DYMISJA GEN. CZIKELA.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Dowiadujemy się, że gen. Czikel, znany z wypadków krakowskich, stanął przed wojskową komisją rewizyjną, która uznała go za niezdolnego do służby wojskowej.

W związku z uchwałą sądu przy sztabie generalnym dymisja gen. Czikela zostanie podpisana w najbliższych dniach.

ARCYBISKUP CIEPLAK U GEN. SIKORSKIEGO.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: W dniu wczorajszym ks. arcybiskup Cieplak złożył wizytę p. ministrowi spraw wojskowych gen. Sikorskiemu.

Wizyta ta stoi w związku z wszczętą przed rokiem akcją przez rząd gen. Sikorskiego o uwolnienie arc. Cieplaka.

Rozmowa nacechowana była serdecznością i trwała przeszło godzinę.

ODROCZENIE ROKOWAŃ Z GDAŃSKIEM.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Wyjazd polskiej delegacji dla rozpoczęcia rokowań gospodarczych z Gdańskiem w sprawie zawarcia umowy wywozowo-przywozowej zapowiedziany był na 15 b. m.

Jak się dowiadujemy, wyjazd delegacji został odroczony.

FERJE PREMIERA GRABSKIEGO.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: W nadchodzący piątek prezes rady ministrów p. Grabski wyjeżdża na 4-dniowy świąteczny wypoczynek. W czasie tym premier Grabski odwiedzi w Spale prezenta Rzplitej.

KANDYDATURY PP. DĄBSKIEGO I DMOWSKIEGO.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Ostatnia sensacja w kuluarach sejmowych przed wyjazdem posłów na ferje było szereg zapowiedzianych zmian na placówkach zagranicznych. Wśród nazwisk, jakie wymieniano, powtarzano uporczywie nazwisko posła Jana Dąbskiego, jako rzekomego kandydata na stanowisko posła polskiego w Waszyngtonie i p. Romana Dmowskiego jako kandydata na ambasadora w Londynie po zamierzonym ustąpieniu p. Skirmunta.

Kandydatura posła Jana Dąbskiego swojego czasu była rzeczywiście aktualna. W obecnej jednak sytuacji p. Dąbski, jak się dowiadujemy, nie zamierza opuszczać areny parlamentarnej. Kandydatura zaś p. Dmowskiego wywołała słuszone zdumienie, gdyż w obecnym układzie stosunków politycznych w Anglii, p. Dmowski byłby osobistością raczej utrudniającą pomyślny rozwój stosunków polsko-angielskich.

Pobór rocznika 1903.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Minister spraw wojskowych zarządził pobór popisowych ur. w 1903 roku oraz zgłoszonych dotychczas ochotników rocznika 1904, 1905 i 1906 na czas od 23 kwietnia do 31 maja b. r.

Zarządzenie to pozostaje w związku z uchwaleniem 11 b. m. przez Sejm ustawy o poborze tego rocznika.

Wcielenie rocznika 1923 do wojska nastąpi dopiero w jesieni, pomiędzy 1 a 7 października b. r.

ULGI DLA POBOROWYCH ROCZNIKA 1903.

W sprawie ulg dla poborowych rocznika 1903 otrzymujemy następujące informacje ze sfer wojskowych.

Zakwestjonowanie przez stronę zainteresowaną świadectwa lekarza powiatowego o stopniu zdolności do pracy kobiety — członka rodziny popisowego, ubiegającego się o odroczenie z art. 61 tymcz. ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej winno być traktowane jako zażalenie (rekurs) przeciw decyzji komisji przeglądowej i jako takie podlega rozpatrzeniu przez komisję stałą przy D. O. K.

Decyzję swą komisja stała powinna oprzeć na wyniku ponownego zbadania stanu zdrowia dotyczącej osoby przez cywilny organ lekarski, zarządzanego w sposób podany w rozkazie M. S. Wojsk. (p)

Materiały angielskie i krajowe

Adam Mandels

ul. 6-go Sierpnia № 1.

Sprzedaj za gotówkę i weksle.

2545 Ceny fabryczne.

CZYTAJCIE

„REPUBLIKĘ”

Teatr CASINO

Godzina 12 w południe.

W niedzielę dnia 20-go i w poniedziałek dnia 21-go b. m.

2 przedstawienia dla dzieci.

Udział biorą:

OLGA ORLENSKA

Kazimierz

Chorjan

Bolcio

Kamiński

Czesław

Skoneczny

A. MAKAROWA

A. Luziński

Prof. Piotrowski

Skrzynka do listów.

GŁOS CZYTELNIKA O SYSTEMIE SPRZEDAŻY PREMJOWKI DOLAROWEJ W ŁÓDZKIEJ P. K. K. P.

Szanowny Panie Redaktorze! Chciałbym wskazać mały fakt, ilustrujący biurokratyczny system, panujący w P. K. K. P.

Aby zakupić pożyczkę dolarową należy stać w ogonku godzinę lub dwie, poczem urzędnik przyjmuje dolary za pokwitowaniem klienta (pocoł). Klient podpisuje dowód złożenia i na lewej stronie dowodu kwituje dolary, klient otrzymuje numer do kasy nr. 4, gdzie czekając pół godziny, wpłaca 190.000 mkp. za każdą akcję. Po opłaceniu klient otrzymuje dowód złożenia, wraca do pierwszego urzędnika, u którego po 15 minutach otrzymuje obligacje. Traci nadaremnie sporą ilość czasu.

Czy nie możnaby sprzedawać pożyczki bezimiennej, podkreślając bezimiennej, tak samo jak się sprzedaje bilety kolejowe lub marki pocztowe. Kontrola jest bardzo łatwa: ilość sprzedanych obligacji odpowiada ilości 5-dolarówek i tyleż razy 190.000 mkp. Sprawa więc w ten sposób może być załatwiona w przeciągu bardzo krótkiego czasu.

Ten drobny fakt, ilustrujący nieudolny biurokratyzm P. K. K. P. niech będzie wskazówką dla przyszłego Banku Polskiego, który działać musi szybko i sprężyć dla dobra publiczności i swego własnego.

Łączę wyrazy poważania i t. d.

Czytelnik.

PRACA DLA BEZROBOTNYCH.

Od dnia dzisiejszego tj. 16 kwietnia oddział plantacji miejskich przystępuje do robót polnych na polaniu widzowskim. Jest to teren, który dotychczas nie był uprawiany i wskutek tego zawiera bardzo wielką ilość kamienia polnego. Do usunięcia tego kamienia wydział gospodarczy wzywa chętnych, zaznaczając, że za zebranie i ustawienie we wskazanym miejscu kamieni płacić będzie po 10 milionów od metra sześciennego kamienia grubego i 15 milionów od metra sześciennego kamienia drobnego. Za interesowani powinni się zwracać do kierownika robót na polaniu widzowskim.

Pierwsze ciągnięcie pożyczki dolarowej.

Kto wygrał 40 tysięcy dolarów?

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Już o godz. 11 przed południem obszerna sala ciągnięć urzędu pożyczek państwowych, zapelniona się publicznością, wyczekującą na rozpoczęcie pierwszego losowania premjówki dolarowej. Losowanie rozpoczęło się z pewnym opóźnieniem.

O godz. 11 min. 30 wsypano po sprządzeniu numery, zwinięte w rolki, do 2 bębnow metalowych. P. wicedyrektor Lipiński ogłasza rozpoczęcie się losowania i zapowiada, iż w dniu dzisiejszym wylosowane zostanie 45 numerów na ogólną sumę 75.000 dolarów.

Pierwszą wygraną ma być suma 40.000 dolarów. Na sali zalega grobowa cisza. Słychać szelest papierowych rolek, obracanych w metalowych, oszkłonych bębnach przez woźnych urzędu. Dwie sierotki z zakładu dla dziewcząt mają wydobyc losy z kół szczęścia. Bębny metalowe zatrzymują się i nagle... wskutek niezręczności jednego z woźnych część numerów przy otwarciu bębna wysypuje się na podłogę.

Po sali idzie przeciągły okrzyk za-

wodu: „Aaaa!...”; p. Lipiński zarządza ponowne przeliczenie numerów i nareszcie o godzinie 11 min. 45 zaczyna się losowanie.

Wylosowane zostały następujące numery:

40,000 dolarów nr. 767,182
Po 8,000 dolarów n-ry 583,838 609,987
Po 3,000 dolarów n-ry 426,968 136,896
Po 1,000 dolarów n-ry 934,264 286,289
056,391 641,829 717,981 572,150 329,151
470,934 273,371 046,032
Po 100 dolarów n-ry 271,309 914,872
136,549 995,645 763,907 811,620 444,595
525,710 694,852 754,568 142,894 737,457
85,491 114,666 484,237 737,013 056,383
234,681 066,972 547,427 062,192 106,914
950,055 032,508 229,940 255,243 588,330
198,121 473,699 537,320

Urzędowa tabela ogłoszona zostanie później, poczem niezwłocznie rozpocznie się wypłata wygranych w efektywnych dolarach. Główna wygrana 40.000 dolarów wypłacana będzie przez centralę PKKP. Pozostałe wygrane mogą być wypłacone przez oddziały prowincjonalne.

Tragiczna statystyka stanu zdrowotności Łodzi

6549 zachorowań na choroby zakaźne w Łodzi.

Opracowane przez miejski wydział statystyczny zestawienie statystyczne zachorowań na choroby zakaźne w Łodzi, obejmujące sześciolatek czasokres 1918 - 1923, rzuca niezmiernie interesujące światło na stan zdrowotności w naszym mieście. Na wstępie trzeba zauważyć, że statystyka zachorowań na choroby zakaźne opiera się na meldunkach lekarskich, otrzymywanych przez wydział statystyczny za pośrednictwem miejskiego wydziału zdrowotności publicznej, i że nie obejmuje zachorowań na gruźlicę i zapalenie płuc, czyli jest, ściśle biorąc, statystyką zachorowań na choroby ostrozakaźne.

W roku 1923 wpłynęło ogółem 6549 meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne. Na poszczególne choroby przypadają poniższe liczby: błonica — 148, czerwonka — 226, płońca — 416, odra — 1665, ospa — 3, ospa wietrzna — 16, tyfus brzusny — 1,042, tyfus wysypkowy — 81, krztusiec 216, jaglica 2,489, gorączka pologowa 107, róża 77, drętewica karku 34, zimnica 11, śpiączka 17.

Jak widać, najliczniejszą grupę stanowi jaglica. Liczbę z roku ubiegłego należy porównać z liczbami z lat poprzednich. W roku 1922 zgłoszono 783 wypadków jaglicy, 1921 r. 74, 1920—138 1919 — 557, 1918 — 241. Z przytoczonych cyfr wynika, że w ciągu szeszoletniego roku zgłoszono więcej wypadków jaglicy, aniżeli w ciągu całego pięcioletnia 1918 — 1922. Mamy tu do czynienia z objawem wysoce dodatnim, polegającym na energicznej akcji, jaką podjęło miasto, w kierunku zwalczania jaglicy. Jak wiadomo, została utworzona specjalna sekcja do walki z jaglicą, której działalność znalazła m. in. wyraz w omawianym zestawieniu cyfrowym.

Przechodząc do następnej pod względem liczebności zgłoszonych wypadków choroby, mianowicie odry, powie-

dzieć należy, że w ubiegłym roku miała ona przebieg epidemiczny, w latach poprzednich nieznaną. W 1918 r. zgłoszono tylko 1 wypadek zasłabnięcia na odrę, 1919 — 504, 1920 — 31, 1921 — 323 1922 r. — 268. A zatem liczba wypadków zachorowań na odrę w 1923 r. przewyższa znacznie podobne liczby z lat 1918 i 1919, oraz z roku 1922, zbliża się natomiast do liczb z lat 1920 — 1921, kiedy w mieście naszym grasowała epidemia tyfusu brzusznego. Oto liczby zgłoszonych zasłabnięć na tyfus brzusny: 1918 — 322, 1919 — 473, 1920 — 1031, 1921 — 1489, 1922 r. 745.

Również płońca (szkarlatyna) wystąpiła z większym natężeniem, niż w poprzednich latach (1922 — 212, 1921 r. — 277) nie osiągnęła jednak wysokiego poziomu natężenia z lat 1919 — 20 (1919 — 506, 1920 r. 1303).

Natomiast zmalała w stosunku do lat poprzednich liczba zachorowań na czerwonkę i tyfus plamisty. Wypadki zasłabnięć na czerwonkę od 4 lat stają się z roku na rok rzadsze. Uwadczynie to następujący szereg liczb: 1920 r. — 714 1921 — 403, 1922 — 274, 1923 — 226. Podobnie tyfus plamisty, którego tendencja do wygaśnięcia objawia się ze szczególną wyrazistością. Mianowicie po niezwykle silnym natężeniu w r. 1918 — 1785 wypadków zachorowań i nieco słabszym w r. 1919 — 1593 wypadków, następuje stopniowy i znaczny spadek: 1920 r. — 678, 1921 — 363, 1922 — 195, 1923 — 81. Całkowicie zaś wygasł tyfus powrotny (1919 r. — 71, 1920 r. — 66, 1921 — 52, 1922 — 18, 1923 ani jednego wypadku).

Prawo i życie.

Kupić nie kupić — ukraść można.

Dnia 17 listopada z. r. udała się zawodo - złodziejska para małżeńska Wiktor i Helena Nowogrodzcy, Myśliwska Nr. 19, do sklepu galanteryjnego przy ul. Nawrot 54, należącego do Heleny Potuśkiej z żądaniem pokazania towarów białych.

W chwili, gdy Nowogrodzki oglądał towar, żona jego zrezygnowała pod chustką dwie sztuki zebrzu. Małżonek widząc, iż żona jego jest już „po akcie” powiedział właścicielowi sklepu, iż towar jest za drogi, pociągając za sobą żonę do wyjścia.

Potusiakowa domyślając się, iż padła ofiarą kradzieży wybiegła za małżonkami na ulicę wszczynając alarm, który wpłynął na przyspieszenie kroku złodziejskiej pary i wreszcie kinowy skok do przejeżdżającej wolnej dorożki.

Konny patrol policyjny puścił się w pościg za mknącą w galopie dorożką i po zagrożeniu strzelaniem w razie dalszej ucieczki zaarrestował parę, ponieważ zaś nie znalazł przy aresztowanych towaru przeprowadził rewizję w dorożce, gdzie też pod siedzeniem znalazł ukradzione dwie sztuki towaru.

W dniu wczorajszym sąd pokoju II o kregu pod przewodnictwem sędziego Tu ma skazał żonę na rok więzienia, a męża na pół roku więzienia.

Sprawa ta była rozpatrywana poraz drugi w sądzie okręgowym, gdzie sąd pod przewodnictwem sędziego Kozłowski, po wysłuchaniu obrony mec. Ko bylińskiego zredukował karę Nowogrodzkiej, która wniosła od wyroku apelację do 6 miesięcy więzienia. (p)

TEATR „CASINO”

Godz. 12 w nocy.

W niedzielę, dnia 20-go i w poniedziałek, dn. 21 b. m.

2 wieczory 2 operetkowe 2

Teatru „Nowości” w Warszawie

Udział biorą:

Olga Orleńska

prymadonna teatru „Nowości”.

Kazimierz Chorjan

pierwszy tenor oper. warszawskiej

Czesław Skoneczny

znakomity komik

prymaballerina

A. Makarowa

i baletmistrz

A. Luziński

artyści baletu b. opery cesarskiej w Petersburgu.

Bolcio Kamiński

najmłodszy i najweselszy aktor w Polsce

Prof. Piotrowski

(akompanjament).

Nowy pasek na papierosy.

Jak wiadomo, z dniem wczorajszym weszła w życie ustawa o monopolu państwowym, w myśl której detaliści i hurtownicy otrzymują papierosy prywatnych fabryk jedynie przy odbiorze 30 proc. z fabryk monopolowych.

Ponieważ papierosy fabryk rządowych nie cieszą się powodzeniem, detaliści nie mogą wykorzystać przydziału papierosów fabryk prywatnych i te przechodzą w ręce sprzedawców ulicznych tak że od 2-eh dni lepsze gatunki papierosów znikły ze sprzedaży w sklepach gdyż z powodu ograniczenia ich ilości, hurtownicy żądają za nie cenę wyższą od minimalnej.

Taki stan rzeczy może uleść zmianie jeśli wszystkie gatunki papierosów będą w jednym opakowaniu rządowym, co ma nastąpić dopiero za 4 miesiące po wykupie przez rząd fabryk prywatnych.

UJEDNOSTAJNIENIE PŁAC W PRZEMYSLE POŃCZOSZNICZYM.

Od dłuższego już czasu trwa zatarg w przemyśle pończoszniczym na tle ujednostajnienia płac:

Wreszcie po kilkakrotnych konferencjach między przemysłowcami, a związkami zawodowymi doszło do porozumienia i ustalony został cennik, który będzie obejmował wszystkie fabryki pończosznicze.

Płace w tym cenniku zostały podniesione o 15 proc. i obowiązują od 17 marca rb.

Niezależnie od tego odbędą się dalsze konferencje w sprawie uregulowania płac na maszynach „sztandarowych” i płace obowiązujące będą od 10 kwietnia rb.

Nowa faza w polityce odszkodowań.

Męcząca od wielu lat Europę, sprawa odszkodowań wstępuje w stadium ostatecznego uregulowania.

Poprzednik misji Dawesa komitet Mac Kennia powołany był do ustalenia rozmiarów ewazji kapitałów niemieckich. To też wygotował b. krótki raport, w którym przedstawił sposób inwestowania tych kapitałów, oceniając ich wartość na plus minus 8 miliardów mk. zł.

Nie stosunkowo donioślejsze jest znaczenie raportu Komitetu generała Dawesa, który przypuszczalnie stanie się kodyfikacją nowego porządku gospodarczego na wiele lat. Komitet w wyniku swych prac sporządził obszerny (ponoć zgórą 100 stron) elaborat, składający się z 4 części. Pierwszą stanowi lettre de convocation, przedstawiający bieg prac Komitetu, druga obejmuje zestawienie naczelných zasad sprawozdania trzecia sprawozdanie właściwe; czwarta alternaty.

Podstawowym postulatem rzeczoznawców jest naprawa skarbu niemieckiego, równowaga budżetu. Skarb niemiecki ma pozostawać odtąd pod czujną kontrolą komisji odszkodowań; na wypadek nieprzebiegania przez Niemcy przepisanych im reguł postępowania przewidziane jest bezpośrednie automatyczne objęcie go w kuratele. Nadto, wpływy z pewnych wyliczonych w raporcie źródeł (cła, podatki od tytoniu, cukru, alkoholu) mają być wpłacone na rachunek Komisji odszkodowań bezpośrednio przez lokalne władze skarbowe do Banku emisyjnego.

Drugim postulatem jest najszybsze utworzenie nowego Banku emisyjnego. Bank obejmie „Bank Rzeszy”, „Rentenbank” oraz „Bank kredytu złotego”. Siedzibą jego będzie Berlin. Kapitał akcyjny wynosić ma 400 milionów mk. niem. złotych, z czego 100 milj. mk. zł. otrzymają właściciele Banku Rzeszy jako ekwiwalent za przewyżkę aktywów nad pasywami, które będą przejęte (wliczając nieruchomości) i 300 milj. mk. niem. zł. subskrybować ma kapitał krajowy i obcy, który temsamem uzyska należyty reprezentację we władzach tej instytucji i decydujący wpływ na ustrój pieniężno-kredytowy Niemiec. Akcje opiewać mają na obcą walutę wysoko ceną. Emitowane banknoty muszą być w jednej-trzeciej części pokryte kruszcem.

Po trzecie komitet żąda przywrócenia zupełnej jedności gospodarczej i komunikacyjnej państwu niemieckiemu. Okupacja wojskowa zagłębia Ruhry i Nadrenii będzie ze względu na Francję utrzymana, w związku z tem również dla ewentualnego umożliwienia represji zostanie utrzymana przy kolejniectwie tych terytoriów reprezentacja aliantów.

Te trzy czynniki: 1) równowaga skarbowa, 2) sanacja ustroju pieniężno-kredytowego, 3) jednolitość gospodarcza zapewnić mają rozwój ekonomiczny Niemiec, w zakresie potrzebnym dla wywiązania się z zobowiązań odszkodowawczych.

W ten sposób przechodzimy do problemu istotnego do wysokości rat odszkodowawczych rocznych. Komitet proponuje ich stopniowe podwyższenie przez pierwsze lata, aby dać Niemcom możliwość dojścia do względnej równowagi. Miano wicie pierwsze cztery lata, licząc od kwietnia b. r. będą okresem świadczeń znizowanych. I tak w r. 1924—25 wpłaca Niemcy 1000 milionów mk. zł., w czem 800 milj. z pożyczki międzynarodowej, którą wolno im będzie zaciągnąć, 200 milj. z dochodów kolei. Już w roku 1925—26 niema mowy o pożyczce, natomiast kwota reparacyjna podniesiona będzie do 1220 milj. złotych, z czego 465 milj. z dochodów kolei, część pokryta z dochodów, a część nawet ze sprzedaży obligacji przemysłowych (o których niżej). W r. 1926—27 cyfra odszkodowań wynosi 1200 milj., całkowicie pokryta z dochodów kolei, obligacji przemysłowych, ogólnych dochodów państwa. W r. 1927—28 cyfra wynosić ma zł. mk. niem. 1750 milj. — z tych samych źródeł. Wreszcie rok piąty (1928—29) uważa

no za normalny. Odtąd Niemcy płacą rocznie jako podstawową kwotę 2,5 miljarda mk. zł. Suma ta od roku szóstego będzie mogła być podwyższona (nie zmniejszona!) na podstawie t. zw. wskaźnika zamożności. Ten szczególny, bardzo pomysłowo skonstruowany wskaźnik opiera się na 6 współczynnikach: a) rachy kolei, b) cyfrze ludności, c) rozmiarach handlu zagran., d) spożycia tytoniu, e) wysokości dochodów państwa, f) spożycia węgla.

Na podstawie tego co przedstawiono widocznem jest, iż dwa mają być główne źródła rat: 1) koleje, 2) obligacje przemysłu. Koleje żelazne niemieckie oddane będą w koncesję na lat 50, spółce akcyjnej z kapitałem 26 milionów mk. złotych. Z tego akcje uprzywilejowane na 2 miljardy otrzyma w 1/4 rząd niemiecki, w 1/4 spółka sama; następnie zwykłe akcje na 13 miliardów otrzyma rząd Rzeszy; zaś Komisja odszkodowań otrzyma akcje na 11 miliard. i to akcje uprzywilejowane, przynoszące w każdym razie przez 37 lat (poczynając od roku czwartego) 6 proc. — w czem 5 procent odsetków, 1 proc. jako rata amortyzacyjna. Akcje komisji przynosić więc będą normalnie 660 milionów. Przy radzie administracyjnej spółki ustanowiony będzie reprezentant akcjonariuszów niemieckich; w razie wadliwej gospodarki obejmie on funkcje generalnego dyrektora z nadzwyczajnymi pełnomocnictwami, w szczególności z mocą podnoszenia taryf; sumy niezbędne odliczane będą naówczas z dochodów brutto a nie netto.

Drugim źródłem wpływów jak wskazano, mają być dochody z przemysłu. Mia nowicie, jako agent Komisji odszkod. zo stanie utworzony trust, który otrzyma 5 miliardów mk. zł. w obligacjach, zabezpieczonych hipotecznie na obiektach przemysłowych niem. (Komitet uwzględnił fakt, że dzięki deprecjacji marki przemysłowcy spłacili długi hipoteczne przedwojenne). Obligacje te umarzalne w 40 latach przyniosą rocznie 300 milionów tytułem odsetek i kwot amortyzacyjnych (6 proc.). Poszczególni zobowiązani, którzy nie uiszczą sum, należnych trustowi z wierzytelności hipotecznych, narażą się na sekwestrację, a ewent. sprzedaż obiektu. Subsydjarnie odpowiada rząd Rzeszy.

Nadmienić wypada, że Komisja odszkodow. będzie uprawnioną każdej chwili rzucić na rynek od razu zarówno należące do niej akcje spółki kolejowej, jak obligacje przemysłowe. Niemniej uprawnienia te wydają się wysoce problematyczne wobec ewent. braku nabywców.

Wreszcie wszelki niedobór w uzyskanych sumach aż do wysokości przepisanych dla danego roku rat odszkodow. będzie pokryty z wpływów podatkowych, przekazanych bezpośrednio Komisji. Dopiero ewent. nadwyżka zwrócona będzie Rzeszy.

Tak w zarysie wyglądają propozycje ekspertów. Trudno już dzisiaj o nich są wypowiedzieć, zwłaszcza wobec tego, że motywy uchwał Komitetu Dawesa są jeszcze nie ogłoszone.

W każdym razie stwierdzić należy, że oparcie przedewszystkiem na dochodach kolei jest koncepcją realną. Koleje niemieckie (już dzisiaj bezdeficytowe) a zwłaszcza prusko-heskie należały do najrentowniejszych w świecie — wykazywały w r. 1913/4 ogółem 452 miljardy mk. zysku czystego, nadto inwestowały 294 milj., co razem daje 746 milionów. Suma aproksymatywnie ta sama, jakiej eksperci od kolei wymagają.

Natomiast achillesową piętą raportu jest kwestja, którą jako bardzo trudną i delikatną skwalifikowali sami eksperci. Kwestja formy wypłaty sum odszkodowawczych. Rok rocznie opuszczać ma Niemcy 2,5 miljarda marek złotych; w jakiej to formie uczynić? Obciążenie bilansu pła-

IV Targi Poznańskie.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ OTWORZY IV TARG POZNAŃSKI.

Dnia 27 b. m. to jest w niedzielę przed południem nastąpi otwarcie targu. W wigilję otwarcia to znaczy 26 b. m. przybędzie do Poznania pan prezydent Rzeczypospolitej Wojciechowski, któremu towarzyszyć będą członkowie rządu i korpusu dyplomatycznego, akredytowani w Warszawie. Prezydent Wojciechowski pozostanie w Poznaniu wedle wszelkiego prawdopodobieństwa do 2-go maja. W sobotę, ewentualnie w niedzielę wyda miasto na cześć Dostojnego Gościa bankiet.

UDZIAŁ ZAGRANICY NA IV TARGU POZNAŃSKIM.

Z zagranicy przybędzie na Targ Poznański między innymi wycieczka przemysłowców-kupców i dziennikarzy duńskich oraz wycieczka z Rumunii. Reprezentowane będą również sfery przemysłowo-handlowe państw nadbałtyckich i delegaci tamtejszych targów, którzy na konferencji odbytej 9 i 10 marca r. b. w Rydze z udziałem p. dyrektora targów Poznańskich Krzyżakiewicza przyrzekli swą wizytę na tegorocznym targu Poznańskim.

WIADOMOŚCI Z IV TARGU POZNAŃSKIEGO.

Prace przygotowawcze około zorganizowania IV Targu Poznańskiego dobiegają końca. Ekspozyty wypełnią wszystkie pawilony zarówno przy ul. Głogowskiej jak i na placu Prezydenta Drwęskiego. Rozkład ekspozycji przedstawia się następująco:

Parter Wieży Górnio - Śląskiej wypełnią pojazdy, samochody, łodzie, samoloty i akcesorja. Na I piętrze Wieży rozmieszczone zostaną artykuły elektrotechniczne oraz drobne wzory wchodzące w zakres galanterji żelaznej. W nowej hali będzie przegląd maszyn, wyrobów żelaznych tudzież materiałów budowlanych, w bocznych pawilonach oraz westibulu w nowej hali — tekstylja. Reszta innych na placu Prezydenta Drwęskiego. I tak w

I sali znajduje pomieszczenie ceramika, platerja, zegarki i wyroby precyzyjne, w II-ej sali: skóra i wyroby skórzane, galanterja, zabawki, wyroby papiernicze, w III-ej sali: papier, chemiczne wyroby i szpecyny, w sali IV: ceramika (ciąg dalszy), meble restauracyjne, w V sali: meble, wyroby z drzewa i wikliny, wreszcie w VI sali: meble i dział spożywczy, w końcu nasiennictwo i ziemiopłody w pokojach nowej sali.

Tegoroczny Targ Poznański pod względem frekwencji zapowiada się okazale. Oczekiwany jest przyjazd bardzo wielu gości zagranicznych, a to z Bułgarji, Turcji, Rumunji, Jugosławji, dalej z państw nadbałtyckich, skandynawskich, wreszcie z Francji, Belgji, Holandji i Anglii. Ponadto organizowane są w Polsce specjalne wycieczki na Targ Poznański. Charakter tych wycieczek będzie handlowy. Również spodziewany jest tłumny udział przemysłowców i kupców z całej Polski, a zwłaszcza z Wielkopolski, Górnego Śląska, Pomorza, Gdańska i Kongresówki. Szczególnie miasta i miasteczka wielkopolskie przez swych przemysłowców i kupieckich reprezentantów wezmą znaczny udział w IV Targu Poznańskim co należy podnieść z wielkiem uznaniem.

Dyrekcja Targów Poznańskich zawiadamia, że ze względów zasadniczych wstęp dzieciom będzie na IV Targ wzbromiony. Zarząd Targu Poznańskiego radby powstrzymać wszystkich niefachowców od zwiedzania Targu, aby umożliwić kupcom spokojne zawieranie transakcji. Przy tej sposobności zwraca się uwagę że sprzedaż częściowa na Targu jest niedozwolona.

Dyrekcja Targu Poznańskiego donosi, że ulgi kolejowe (50 proc) można uzyskać w wagonach 3-ej klasy, o ile zbierze się przynajmniej 30 osób w danej miejscowości, ale pod tym warunkiem, że zawczasu zgłoszą się one na stacji lub w dyrekcji kolejowej. O terminie przyjazdu wycieczek na Targ Poznański należy zawczasu zawiadomić dyrekcję Targów w Poznaniu.

GIEŁDY.

GIEŁDA URZĘDOWA. GOTÓWKA.

Dolary 9.347.500 9.300.000.
Dolary Kanad. 8.980.00 — 8.975.000

CZEKI.

Belgja 496.000 — 490.500.
Holandia 3.485.000 — 3.460.000.
Londyn 40.675.000 — 40.425.000.
Nowy Jork 9.345.000 — 9.300.000.
Paryż 575.000 — 570.200.
Praga 278.000 — 269.750.
Szwajcaria 1.645.000 — 1632.500.
Wiedeń 132.10. — 131.00.
Włochy 417.000 — 414.000.
Złoty frank 1.800.000
Milionówka 1000.000 — 950.000.
Bony złote 1.360.000 — 1.400.000.
Pożyczka doł. 4.950.000.
Tendencja dla franka franc. i funta ang. zwyżkowa.

WIECZOROWA POGIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 15 kwietnia.

Cegielski 1850.
Zieleniewski 37.
Pociski 3700.
Parowozy 1250.
Nafta 1600.
Nobel 5000.
Cmielów 3250.
Chodorów 16 i pół.

Bank Przem. Lwow. 1350.
Bank Sp. Zarob. 18 i trzy-czwarte.
Bank dla Handlu i Przem. 3750.
Starachowice 10 i pół.
Lilpop 2250.
Rudzki 6250.
Węgiel 19 i pół.
Ostrowiec 34 i pół.
Modrzejów 33 i pół.
Firlej 3 i pół.
Jablkowscy 625.
Zegluga 650.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

Paryż, 15 kwietnia.

Radio. Zamknięcie giełdy.
Londyn 70,60.
Nowy Jork 16,27.
Belgja 85,65.
Włochy 72,40.
Szwajcaria 286,75.
Wiedeń 23,50.

Zurych, 15 kwietnia

Notowania końcowe.
Nowy Jork 568.
Londyn 2470.
Paryż 34,85.
Medjolan 25,30.
Wiedeń 0,0080 i jedna-czwarta.

WIECZORNA POGIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych, 15 kwietnia.

Nowy Jork 5,68.
Londyn 24,39.

niczego są sumą narazić musiałoby niechybnie nowy Bank na utratę zapasów złota i gospodarstwo niemieckie a z niem reparacje na groźne wstrząśnienia. Chyba, że suma ta znalazłaby kompensatę w nadwyżce eksportu niemieckiego. Należałoby poczynić w tym wypadku Niemcom ułatwienia eksportowe, znieść specjalne cła na towary proweniencji niem. Spowodowałyby to niebawem intensyfikację życia gospodarczego Niemiec, ich ogromny rozwój, wzrost ich potęgi — czyż to leży w

planach aliantów? Oto problem centralny zagadnienia!

Ze swej strony Komitet Dawesa proponuje powołanie specjalnej komisji fachowców, której powierzonyby troskliwą opiekę nad walutą niemiecką i kierowanie w związku z tą opieką przesunięciem kapitałów, część tych musiałaby — podług opinii ekspertów — być natychmiast wysłana, część na pewien czas ulokowana w Niemczech. To pewna, że zadanie podobnej komisji nie będzie zbyt łatwe. A. Z.

Polska wobec sytuacji międzynarodowej.

W obecnej chwili przełomowej owocna działalność naszej dyplomacji zależy od tego, czy trafnie ocenimy położenie międzynarodowe i czy potrafimy dostosować do niego naszą politykę. Jako dobre źródło orientacyjne w tym względzie służyć może broszura p. Mipa p. t. „Współczesna polityka zagraniczna Anglii i jej stosunek do Polski”.

Wbrew tytułowi, zapowiadającemu wtajemniczenie czytelnika tylko w politykę angielską, broszura w sposób jasny i przystępny zapoznaje także z kierunkiem politycznym Francji, Włoch etc. oraz ze stosunkiem całej ententy i jej członków poszczególnych do Niemiec, Rosji i Polski. Dziełko to wyszło w r. 1921, ale ponieważ wiele wydarzeń obecnych zostało tam przewidzianych, postaramy się na podstawie rozumowań p. Mipa skreślić obrazek sytuacji teraźniejszej.

Rozwiązanie kwestji polskiej na konferencji paryskiej r. 1919 ze wszystkimi dla nas korzyściami i szkodami tego rozwiązania dokonano się w okolicznościach następujących. W Anglii rządziła wówczas partja koalicyjna składająca się z prawego skrzydła liberałów oraz konserwatystów. Twórcą tej koalicji był Lloyd George, który opierał ją nietylko na trwałych interesach, ile na przemijających nastrojach powojennych. Głosił on dwa hasła: ukaranie winnych oraz powetowanie strat. Hasła te spodobały się tłumom, jako wyraz „sprawiedliwości”, a pozatem popierała je dla interesu klasa przemysłowców, szczególnie drobnych, która uważała się za pokrzywdzoną wskutek konkurencji niemieckiej. Jedynym więc celem partji koalicyjnej była dalsza walka ekonomiczna z Niemcami po zwycięskiej walce orężnej.

Ale Lloyd George nie był w Anglii wszechwładnym panem, bo musiał się liczyć także z żądaniami liberałów i Labour Party. Wobec czego w niektórych punktach odstępował od pierwotnego programu.

Partja liberalna, jako przedstawicielka interesów kolonialnych i handlowych, będąc największym wrogiem Niemiec przed wojną europejską, z chwilą zawarcia pokoju i odebrania im floty wojennej i handlowej jest do pewnego stopnia sympatyczną Niemiec, które stały się jednym z najlepszych odbiorców produktów kolonialnych, przerabianych w ich przemyśle. Partja liberalna miała nadto na konferencji paryskiej orędownika w osobie Wilsona, którego partja demokratyczna, ze względów ideowych i rzeczowych, znajdowała się pod wpływem liberałów angielskich.

Stosunek i sympatje Wilsona do Polski, którymi tak się u nas zachwycano, i na których tyle budowano, wypływały tylko stąd, że starał się on realizować koncepcję liberałów angielskich. Gdy tedy ich interesy przestały wymagać popierania Polski, Wilson odwrócił się od nas wyrazem czego były niektóre ujemne dla nas wyniki traktatu wersalskiego.

Stosunek liberałów angielskich do Polski uwarunkowany był ich stosunkiem do Niemiec i Rosji. O Niemcach już mówiliśmy. Co się tyczy Rosji, to partja liberalna widziała w niej jednego z najmniejbezpieczniejszych rywali, wskutek tradycyjnego dążenia tego mocarstwa do morza i jego chęci zawładnięcia Konstantynopolem w związku z podbijaniem narodów azjatyckich.

I otóż dzięki liberałom angielskim zaczyna się popieranie polskich dążeń państwotwórczych w krajach ententy. Nawet Francja zaczęła zajmować się sprawą pol-

ską pod ich wpływem. Chwilowo popierali nawet koncepcję Polski od morza do morza, ale było to tylko zaraz po wybuchu rewolucji rosyjskiej i miało charakter frazesu dla podtrzymania ducha wojennego we Francji. Naprawdę Anglija nie zgadza się na to, aby Polska, ciążąca politycznie oddawna ku Francji, miała dojść do morza Czarnego, gdyż wtedy Francja mogłaby wywierać na sprawy Azji Mniejszej wpływ o wiele większy. Narzędzie swych interesów partja liberalna upatrywała zresztą nietylko w Polsce. Dla zabezpieczenia Francji ze strony Niemiec (a zarazem dla osłabienia Rosji) liberałowie powzięli wogóle pomysł utworzenia małych państw „policyjnych”, które miały okrażyć Niemcy. Na tem cał-

kiem poziomem tle zrodziła się „szczytna” idea wilsonowska o „samostanowieniu narodów”.

Pomocnikiem i współideowcem Lloyd George'a był Clemenceau, który reprezentował we Francji kierunek średnio-burżuazyjny, w przeciwieństwie do drugiego również wpływowego kierunku ultra - kapitalistycznego. Oba kierunki dążyły do zabezpieczenia Francji od przyszłej napaści ze strony Niemiec, ale kierunek ultra - kapitalistyczny był większym antagonistą Niemiec niż średnio-burżuazyjny, bo obawiał się przyszłej ekonomicznej konkurencji Niemiec na polu imperjalizmu ekonomicznego. Clemenceau nie liczył się z możliwością sprzecznych interesów między Anglią a Francją,

lecz upatrywał rękojmię pokoju we wspólnej hegemonji tych dwóch państw w Lidze narodów przy współpracy Stanów Zjednoczonych.

Stosunek aliantów do Polski określał się podówczas chęcią użycia jej jako narzędzia do osłabienia Niemiec, jak również zamiarem Francji stworzenia sobie silnego sprzymierzeńca przeciw Niemcom i oddzielenia tychże od Rosji. Lloyd George działał w zgodzie z Clemenceau, tak że błędem jest, gdyż się go u nas uważało za germanofila. Dla dogodzenia liberałom i labourystom Lloyd George udawał tylko obrońcę Niemiec, lecz w decydującej chwili ustępował Francji w sprawach zasadniczych, zgadzając się tylko z musu na koncepcje drugorzędne dla zjednoczenia opozycji.

Obecnie sytuacja gruntownie się zmieniła. W Anglii rządzi Labour Party do spółki z liberałami, przyczem Lloyd George, porzuciwszy swą czasową koncepcję „nastrojową”, jako już nieaktualną, wzięł na siebie rolę opozycjonisty ultra germanofilskiego. Stosunek liberałów do Niemiec nie uległ zmianie, a labouryści, ze względów solidarności międzynarodowej proletariatu, nie chcą dopuścić do podziału świata na państwa rządzące i rządzone, a ze względów ekonomicznych nie chcą zmuszać Niemiec do przedłużania dnia roboczego na korzyść odszkodowań.

Co się tyczy Rosji, to od chwili gdy wraz z mocnieniem sowieztw utrwalił się w niej chaos, Polska przestała być liberałom potrzebna jako narzędzie rozkładu Rosji. A labouryści choć są przeciwnikami komunizmu u siebie w domu, jest on dla nich mile widzianą stacją doświadczalną, a przytem straszak bolszewicki tak silnie działa na burżuazję, że staje się ona skłonniejszą do ustępstw umiarkowanych w dziedzinie socjalnej.

We Francji doszedł do steru kierunek ultra - kapitalistyczny, który żąda jeszcze większego osłabienia Niemiec, odebrania im wszelkich bogactw, któreby pozwoliły im na ponowne wzniesienie się. Kierunek ten z góry przewidywał niechybny rozdzwięk interesów anglo - francuskich i dlatego działał w Ruhrze na własną rękę, oraz przeciwdziałał angielskim celom kolonialnym. To też w Anglii odpowiednio na to zareagowano, co znalazło wyraz w upadku konserwatystów przy wyborach i triumfie labourystów.

Wobec Polski francuski prąd ultra - kapitalistyczny mógłby być przychylny, gdyby nie dwie okoliczności. Po pierwsze przeszkadza temu jego rusofilstwo. Jest to ta sama grupa, która utopiła francuskie miljardy w Rosji, a nie chce z nich rezygnować. Dopóki się łączyła, że z pomocą Polski przywróci w Rosji do władzy dawnych biurokratów, z którymi robiła świetne interesy, mogła ona chwilowo udawać przyjaciółkę Polski. Obecnie gdy się na interwencji zawiodła, kokietytuje ona sowieży, żądając tylko uznania dawnych długów. Z chwilą tedy, gdy bolszewicy na to się zgodzą, grupa ta stanie się podawalnemu ultra - rusofilską. Powtórne jest prawdopodobnem, że jeżeli Francji nie uda się porozumieć z Rosją, to grupa ultra - kapitalistyczna nie zaniecha próby kolaboracji z Niemcami, aby odzyskać w Rosji swe miljardy. Oczywiście, że w jednym i drugim wypadku trudno będzie liczyć na pomoc Francji w sprawie naszych granic wschodnich lub zachodnich.

Tak wygląda teraźniejsza sytuacja. Wyszucie zaś stąd wniosków przekracza zadanie niniejszego artykułu.

Lector.

Berlin przyjął plan reparatorny Jedynie nacjonałiści wystąpili przeciwko wnioskowi komisji odszkodowań.

Berlin, 15 kwietnia.
Polska Agencja Telegraficzna.

Zgodnie ze stanowiskiem, zajętem przez prezydentów państw związkowych i premierów gabinetów tych państw, rząd Rzeszy uchwalił w dniu dzisiejszym odpowiedzieć przychylnie na wniosek komisji odszkodowań w sprawie opinii rzeczoznawców.

DEMAGOGJA PARTJI NIEMIECKO-NARODOWEJ.

Agencja Wschodnia.

Berlin, 15 kwietnia.
Pomimo iż prezydenci ministrów Meklenburgii i Turynii którzy są członkami niemieckiej narodowej partji, głosowali za przyjęciem decyzji rzeczoznawców, stronnictwo niemiecko - narodowe interweniowało u kanclerza, pragnąc przeciwdziałać w przyjęciu planów reparatornych przez rząd niemiecki.

„Vorwaerts” uważa że wobec tego interwencja stronnictw obliczona jest wyłącznie na demagogiczny wpływ na szerokie masy.

DYMISJA NIEMIECKIEGO MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI.

Agencja Wschodnia.

Berlin, 15 kwietnia.
Z powodu konfliktu, który wybuchł między centrum a bawarską partją ludową ustąpił minister sprawiedliwości Rzeszy dr. Eminger. Prezydent Rzeszy przyjął dymisję a kierownictwo ministerjum powierzył podsekretarzowi stanu Joelowi. Dr. Eminger był twórcą znanych rozporządzeń eliminujących sąd przysięgłych a „prowadzących uproszczenie toku postępowania sądowego, co wpłynęło na przebieg procesów politycznych w szczególności w Bawarii, a po drugie dał się silnie odczuć prasie socjalistycznej i wogóle opozycji w całych Niemczech. Ustąpienie jego pozost-

stałe w związku z niechęcią baw. partji lud. do związania się z decyzją w sprawie odszkodowań.

ZALOŻENIE ŻŁOTEGO BANKU RZESZY.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 15 kwietnia.
Wczoraj pod przewodnictwem prezydenta Banku Rzeszy Schachta odbyło się pierwsze walne zgromadzenie akcjonariuszów złotego banku dyskontowego. Wybrano zarząd i radę, której prezesem został Schacht. Stopę procentową dla dyskonta ustalono na 10 procent.

RZECZOZNAWCY PRZECENILI ZDOLNOŚĆ PŁATNICZĄ NIEMIEC.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 15 kwietnia.
Prezydent Banku Rzeszy, dr. Schacht, w wywiadzie z korespondentem „Echo de Paris” oświadczył, że rzeczoznawcy wiodnie pod wrażeniem wysiłków czynionych przez Niemcy dla przeprowadzenia sanacji finansów, przecenili zdolności płatnicze Niemiec. Ciężary, jakie mają przyjąć na Niemcy, w pierwszych latach są zbyt wysokie i uciążliwe, natomiast raty, rozłożone na lata następne są już bardziej umiarkowane.

W dalszym ciągu dr. Schacht powiedział, że w warunkach, przewidzianych przez rzeczoznawców, waluta niemiecka byłaby ponownie zagrożona. Gdyby Niemcy nie otrzymały wydatnej pomocy, mógłby się, zdaniem Schachta, taki stan rzeczy wytworzyć, jaki panował na jesieni 1922 r.

BOMBA NA MIESZKANIE BURMISTRZA.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 15 kwietnia.
Dzienniki donoszą, że do mieszkania burmistrza rzucono bombę, której wybuch uszkodził cały budynek. Rzucenie bomby przypisują komunistom.

Bomby przed kościołem w Warszawie.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Wczoraj rano policja została zawiadomiona, iż na skwerze przy Pl. Grzybowskim, położonym naprzeciw kościoła W. Świętych, podrzucone zostały dwie bomby. Natychmiast przybyli na miejsce funkcjonariusze 8-go komisariatu i ci istotnie znaleźli tam dwa granaty, a obok także łufę karabinu wojskowego dawnego typu austriackiego.

Kto i kiedy przedmioty te podrzucił,

niewiadomo.

Zaznaczyć należy, że w ostatnich czasach władze policyjne co raz częściej znajdują w podobnych okolicznościach podrzucone materiały wybuchowe. Przypuszczać nie może to być następstwem rozgromu organizacji terrorystycznej, której członkowie obecnie wobec spodziewanych rewizji czempredziej pragną się pozbyć tych niebezpiecznych dowodów przynależności do organizacji zamachowych.

ZGON ZNANEGO UCZONEGO.

Praga, 14 kwietnia.

Zmarł tu znany uczyony rosyjski, historyk filozofji prawa, Paweł Nowgorodcew. Prof. Nowgorodcew był przed rewolucją profesorem uniwersytetu moskiewskiego i dyrektorem instytutu handlowe-

go w Moskwie, a na emigracji stanął na czele rosyjskiego wydziału prawnego w Pradze. Brał również wybitny udział w życiu społecznym i politycznym, był członkiem II Dumy państwowej i członkiem stronnictwa kadetów.

Wiadomości bieżące.

KWIECIEŃ

16

SRODA

Dziś: Marceljana
Jutro: Wielki, Aniceta
Wschód słońca o g. 4.42
Zachód o g. 6.35
Wsch. księżycy o g. 1.26 r.
Zachód o g. 0.00 r.
Długość dnia 13.51
Przybyło dnia g. 6.45

BISKUPI FRANCUSCY W ŁODZI

Na zaproszenie episkopatu polskiego przybywają do Polski biskupi francuscy.

Między innymi miastami ma być i Łódź z wiedzianą przez dostojnych gości duchownych.

Prawdopodobnie wyłoni się komitet obywatelski, który zajmie się przyjęciem gości w Łodzi. (p)

NOTYFIKACJA CEN ZE PIERWSZĄ POŁOWĄ KWIETNIA.

Dziś t. j. w środę, dnia 16 kwietnia od będzie się w wydziale statystycznym magistratu (Andrzeja 4) posiedzenie komisji notyfikacyjnej, celem ustalenia zmian kosztów utrzymania w pierwszej połowie kwietnia r. b.

TERMIN SKŁADANIA ZEZNAN PODATKU DOCHODOWEGO MA BYĆ PRZEDŁUŻONY.

Jak się dowiadujemy ze sfer skarbowych, składanie zeznań w sprawie podatku dochodowego na rok 1924 ma być przedłużony do 20 maja.

Odpowiednie rozporządzenie narazie jeszcze nie wyszło. Zwaloryzowany podatek na rok 1922 musi być wpłacony do 26 b. m. (p)

URZĘDNICY PAŃSTWOWI ŻADNYCH DODATKÓW NA ŚWIĘTA NIE OTRZYMAJĄ.

Krańcując wśród urzędników państwowych pogłoski o zamierzonym rzekomo wypłaceniu przed świętami zaliczki na pensję majową, jako się dowiadujemy, pozbawione są wszelkiej podstawy.

W sprawie tej zwrócił się do ministra skarbu zarząd główny stowarzyszenia urzędników państwowych z odpowiednią inicjatywą, ale otrzymał ze względu na budżetowe odpowiedzi kategorycznie odmowną.

Pokwitowania podatkowe. Wobec tego, że wydawane przez sekwestratorów miejskich pokwitowania przy inkasowaniu należności podatkowych noszą charakter tymczasowy i nie posiadają mocy dowodowej. Magistrat m. Łodzi wzywa wszystkich płatników, którzy dotychczas nie wymienili posiadanych kwitów sekwestracyjnych na oryginalne kwity kasowe, do zgłaszania się codziennie w godz. 8 — 12 w poł. do kasy miejskiej (Plac Wolności 14) w celu wymiany pokwitowań na oryginalne kwity kasowe. Kwity te w wątpliwych wypadkach są dla kasy miejskiej jednym miarodajnym dowodem faktycznego uiszczenia należności przez płatników. Pokwitowania tymczasowe będą wymieniane w okienkach tych podatków, które zostały przez podatnika uiszczone.

Dziennik zarządu m. Łodzi. Wyszedł z druku nr. 16 „Dziennika Zarządu m. Łodzi”. Numer ten zawiera: artykuł J. Zalewskiego — „Abiturjenci łódzkich szkół powszechnych w trzyleciu 1921-1923”, sprawozdanie z posiedzenia rady miejskiej w dniu 3. 4. 1924 r.; obwieszczenia i okólniki; kronikę miejską; przegląd samorządowy.

Adres redakcji i administracji: Pomorska 18 I piętro telefon 2-93.

Przed wyborami do gminy żydowskiej. Do komisji wyborczej do wyborów władz gminy żydowskiej wybrany został na przewodniczącego rady dr. Szwaig, zaś za komisarza z ramienia gminy wyznaczony został p. Gerszon Nojman.

Wielka loteria fantowa na zasilenie funduszu ambulatorium policji państwowej, ze względu na pokazywaną ilość cen nych fantów, między którymi nie brak luksusowej sypialni, koncertowego pianina, maszyny do szycia firmy „Singer” wspornych zastaw serwisów, platów i kryształów, dywanów, kilimów, złotych zegarków damskich i męskich, oraz dzieł sztuki, wzbudziła w mieście naszym prawdziwą sensację. Od kilku dni zaledwie wypuszczono losy loteryjne a już zauważyć można niezwykły popyt na nie.

Koncert Szoszany Awiith.

Dzięki wybitnej materialnej pomocy Stanisławskiego powstała w Moskwie „Habima”, pierwsze „studjum” hebrajskie go teatru, jeszcze za czasów caratu. Stanisławski, dyrektor i główny reżyser teatru artystycznego, sławą zapelniający ongi całą Europę, poznał się w roku 1916 na talencie 17-letniej dziewczyny, Szoszany Awiith.

Podczas gdy Stanisławski dał fundament „Habimie”, to cały gmach sławy tego doświadczalnego teatru zbudował jeden z reżyserów Stanisławskiego, Wachtangow, ormianin z Kaukazu.

Doświadczalne teatry są z reguły ogniskami najwyższego entuzjazmu dla sztuki. Widać to teraz w warszawskiej „Reducie”. Z tych powodów i Wysocka kierowała hebrajskim studjum w czasie swego pobytu w Rosji.

Ten entuzjazm przepaja Szoszany Awiith, która nieprzerwanie przez trzy lata grała w Moskwie z obrzymim powodzeniem główną rolę Lei w znanym mi sterjum An—skiego: „Na pograniczu dwóch światów”.

I jako recytatorka umie Szoszana Awiith rzucić widzom iskry najgłębszej sztuki. Znać w niej szkołę Stanisławskiego. Dwojaki może być stosunek recytatorki do publiczności. Albo recytuje do i dla publiczności, albo jej nie uwzględnia wcale i wżywa się zupełnie w swą kreację.

Awiith należy do drugiego rodzaju recytatorek.

Przed wystąpieniem na estradę już się wczuwa w odległe wieki biblijne. Ulega autosugestji, popada w jakiś trans hipnotyczny, oczy wpatrują się gdzieś w dal minionych stuleci. Najodporniejsze nerwy żywo zadrgają i u tych, którzy języka hebrajskiego nie rozumieją.

Przekonywa jej porywająca szczerość, przedziwna umiejętność ściszenia głosu, wydobyte potężnej ekspresji w dramatycznych momentach. Dlatego i chłodne dusze musi rozpalać.

Więcej u Szoszany Awiith tragizmu niż liryzmu. Dlatego liryczne, pieściwe, miękkie słowa Sulamity miały spżowy ton tragizmu, zamiast tklivości.

Sława tej artystki niepomierne rozszerza skalę naszych wymagań. Pragniemy ciągle widzieć doskonałość. A Szoszana Awiith popada w niebezpieczeństwo. Każda recytacja posiada pewne, tań same akordy leciuchne i głośne, a przecież „Pieśń nad Pieśniami” wymaga innej modulacji, innego układu tonów głosowych, niż ustępy z Jezajasza.

Wielka artystka przejmując się motywami biblijnymi, do najgłębszych szczylin swej subtelnej duszy, w której brzmiały tak cudowne struny bólu, smutku i tak przekonywującego tragizmu.

Koncert niepospolicie zdolnej artystki uzupełnił prawdziwie piękny śpiew p. Ruth Renee

Dr. Wilhelm Fallex.

TEATR MIEJSKI

W środę, czwartek, piątek i w sobotę widowisko zawieszono. W niedzielę teatr daje o godz. 8.15 wiecz. świętą komedię Gaudona „Gdy serce w grze...”. Bilety nabywać można w kasie teatru w niedzielę, dnia 20 kwietnia od godz. 1 w południe.

9-ta Loteria Państwowa.

PIERWSZA KLASA. — DRUGI DZIEŃ

Wczoraj w drugim dniu ciągnięcia 1-ej klasy 9-tej loterii w złotych polskich największa wygrana — 2,000 złotych — padła na los nr. 42953, sprzedany w Warszawie.

1,000 złotych — nr. 37160 sprzedany w Lublinie.

500 złotych: nr. 31668.

Z innych większych wygranych:

Złp. 250 nr. 49305

Złp. 150 n-ry: 7485 40582

Złp. 50 n-ry: 23645 45283 45577

Złp. 40 n-ry: 9423 16581 29233 35258

Złp. 30 n-ry: 405 2061 21961 39386 46037

Ferje świąteczne w szkołach miejskich. Od dnia wczorajszego, t. j. 15 b. m., w miejskich szkołach rozpoczęły się ferje świąteczne. Lekcje po ferjach rozpoczną się dnia 29 kwietnia r. b.

H. Wołkowiczowi z powodu zgonu

OJGA

Jego wyrażam moje najszczerze współczucie

H. Karczmar.

Ku trzydziestemu miliardowi.

Wczoraj po południu złożyli na rzecz rodzin bohatersko poległych strażaków:			
N. Zylberg	15.000.000	manowej Weikselfisz	73.000.000
Towarzystwo „Onimod”	60.000.000	Firma Bezbroda, Wojtyński i Kopciowski	5.000.000
Grono nauczycielskie gimnazjum p. Jaszuckiej-Zelig-		S.	50.000.000
		Łódzka Malarnia porcelany	20.000.000
			20.000.000

22 listy wyborcze do kasy chorych zakwestjonowane

z powodu niezłożenia świadectw obywatelstwa i dopełnienia odpowiednich formalności.

Wbrew fałszywemu komunikatowi Biura informacji prasowych, rozсланego onegdaj, ze złożonych 26 list kandydatów do rady kasy chorych jedynie jedna lista ubezpieczonych (pracownicy Kochanówki), oraz 2 listy pracodawców odpowiadają wymogom ustawy i nie zostały zakwestjonowane.

W ten sposób sytuacja przedstawia się następująco:

Lista Nr. 1 (pracownicy Kochanówki) przyjęta, lista Nr. 2 (komitet wyborczy robotników niezależnych) została wycofana, lista Nr. 3 (polskie związki zawodowe) — brak zaświadczeń obywatelstwa i wykreślono 9 kandydatów, gdyż nie figurowali na listach uprawnionych do głosowania, lista 4 (żydowski robotniczy komitet wyborczy), lista Nr. 5 (robotniczy komitet demokratyczny w Łodzi), lista Nr. 6 (komitet wyborczy związków klasowych), oraz lista 7 (komitet wyborczy pracowników uniwersyteckich i fizycznych) zostały wycofane, lista Nr. 8 całkowicie unieważniona z powodu braku podpisów i zaświadczeń obywatelstwa, lista Nr. 9 (komitet wyborczy bloku zrzeszeń pracowników) częściowo unieważniona, 5 nazwisk wykreślonych, gdyż nie figurowali w spisie, lista Nr. 10 (żydowski komitet wyborczy Poalej Cyjon) jedna osoba wykreślona, lista Nr. 11 (niemiecka partja pracy) 2 osoby wykreślone, lista Nr. 12 (Poale Emanej = Izrael) z całej listy pozostał tylko jeden kandydat, reszta unieważnionych, lista Nr. 13 (komitet wyborczy bezpartyjnych robotników) całkowicie unieważniona z powodu braku formalności, lista Nr. 14 (Hitachduth) całkowicie unieważniona z tegoż powodu, lista Nr. 15 (ogólno żydowskich

związków robotniczych) pozostało na liście tylko 4 kandydatów, lista Nr. 16 (chrześcijańskie związki zawodowe) skreślono 5 osób, niefigurowanych w spisach, lista Nr. 17 (lewicy klasowych zw. zawodowych) unieważniona całkowicie z powodu braku wymaganych dowodów, z listy Nr. 18 „chałupnicy przy radzie rzemieślniczej w Łodzi” pozostało tylko 2-ch kandydatów, lista Nr. 19 P. P. S. i O. K. Z. Z.) wykreślono 7 nazwisk kandydatów niefigurowanych w listach wyborców) lista Nr. 20 (centralny związek rzemieślniczy żydowski) pozostało niezakwestjonowanych tylko 6 kandydatów, oraz lista Nr. 21 (polski zjednoczony komitet wyborczy) wykreślono 11 nazwisk kandydatów.

Z listy pracodawców lista Nr. 1 (komitet wyborczy polskich pracodawców zupełnie w porządku, lista Nr. 2 (rzemieślnicy demokratyczni przy radzie rzemieślniczej m. Łodzi, 7 nazwisk wykreślono z powodu braku dowodów obywatelstwa, lub z powodu niefigurowania na listach, lista Nr. 3 (społeczny komitet demokratyczny) wykreślono 4-ch kandydatów, lista Nr. 4 (przemysłowcy zblokowani) w porządku, oraz z listy Nr. 5 (centralny związek rzemieślników żydów) wykreślono 4 nazwiska z powodu braku dowodów obywatelstwa.

Przedstawiciele zakwestjonowanych list w terminie 3 dniowym mogą złożyć rekurs do okręgowego urzędu ubezpieczeń, za pośrednictwem kasy chorych, co już uczynił komitet wyborczy ogólny żydowskich związków robotniczych.

Urząd ubezpieczeń w ciągu 7 dni nadeśle swą decyzję i wówczas ustalona zostanie ostatecznie lista kandydatów z wszystkich ugrupowań i instytucji do zarządu kasy chorych. (b)

Rada miejska odpoczywa na laurach a ludność miasta nie będzie mogła zaopatrzyć się na święta.

W dniu wczorajszym zgłosiła się do okręgowego inspektora pracy delegacja kupców tutejszych i związków kupieckich w sprawie przedłużenia czasu handlu w okresie przedświątecznym.

Delegacja wskazała, że w poprzednich latach zwiększona była ilość godzin w handlu, by umożliwić klasie pracującej nabycie potrzebnych artykułów.

Delegacja domagała się od inspektora pracy, by handel w sklepach w okresie przedświątecznym dozwolony był do godziny 9 wieczór, jak to ma miejsce w Warszawie.

W odpowiedzi okręgowy inspektor pracy oświadczył, iż ze swej strony zgadza się na tą propozycję, lecz w sprawie

tej nieodzowną jest zgoda rady miejskiej. W sprawie tej okręgowy inspektor pracy porozumie się w dniu dzisiejszym z prezydium rady miejskiej. b.

WYTWÓRNI KOLDER

Watowych i Puchowych

posiada na składzie wielki wybór kolder, jak również

przyjmuje obstalunki. Materiały francuskie i wełniane na składzie. S. BLOCH Piotrkowska 6 (w podwórzu)

DOM KONFEKCYJNY Szmechel i Rozner Piotrkowska ul.

— 100 FILJA 160. —

Sprzedaz swiateczna po nader przystepnych cenach.

Palta damskie		Garnitury męskie	
z mater. frousz	45.000.000	z wełn. Sztreichg.	125, 105.000.000
z mater. ang.	125.110— 85.000.000	z bostonu	150.000.000
z mat. kowerk.	150— 125.000.000	z kamgarnu	225, 190.000.000
z mat. prima sat.	185— 165.000.000		
Suknie damskie		Palta męskie	
z szewiotu	33, 28, 26, 22.000.000	ostatni krój z angiel.	
z czystej wełny	75, 65, 58.000.000	des. materiału	125, 110.000.000
z trikotiny jedw.	65, 58, 45.000.000	z kowerkotu	175, 150.000.000
z etaminy	62, 48.000.000		
Spódniczki		Spodnie	
ostatnie fasony		z sztreichgarnu w paski	38.000.000
z szewiotu	16, 6.000.000	z kamgarnu	75, 65.000.000
z czystej wełny	35.000.000		
z garbadiny	65.000.000	Garnitury dla chłopców	

nadzwyczaj tanio.

Swetrowe kamizelki i bluzki

najnowsze kolory i fasony 28, 21, 18, 11,000,000

Wykwintna bielizna damska

najlepsze wykończenie z batystu. opalu po przystępnych cenach.

2487

Hurt

Detail

Ważne dla tabaczników.

Wszelkie wyroby tytoniowe stale na składzie.

Sprzedaż kart do gry i galanterji tytoniowej wszelkiego gatunku. ::
Dla hurtowników i stowarzyszeń specjalne warunki.

HURTOWNIA TYTONIOWA.

PIOTRKOWSKA 119.

Hurt

Detail

Zarząd gminy wyzn. żydowskiej w Łodzi podaje do wiadomości, że I-sza część rejestru poborczo na 1924 r. zawierająca płatników z ulic Al. Kościuszki, Al. 1-go Maja, Aleksandrowska, Aleksandryjska, Andrzeja, Brzezińska, Brzozowa, Bałucki Rynek, Bazarna, Cegielniana, Ceglana, Cementarna, Dąbrowska, Dobra, Dolna, Drewnowska, Dworska, Dzielna została zatwierdzona w dniu 11 kwietnia rb. za nr. 2457/472 przez ministerstwo W. R. i O. P. w skutek czego uzyskała moc wykonawczą. Zarząd Gminy wzywa płatników składki na rzecz Gminy z wspomnianych ulic do wniesienia takowej w ciągu dni 8 do kasy Gminy przy Pl. Wolności 6 od godz. 9 — 12 rano. Po upływie tego terminu składka, podwyższona w myśl reskryptu Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 6. II i 25. II, o 20 proc., niezależnie od należności za inkaso 10 proc. i kary za zwłokę w wysokości 30 proc. w stosunku miesięcznym, ściągnięta będzie wraz z kosztami przez Magistrat w drodze egzekucji przymusowej.

Łódź, dnia 16 kwietnia 1924 roku.

Zarząd Gminy wyzn. żydowskiej.

TOW. AKC.

J. JOHN

w Łodzi

wyrabia jako specjalność:

Transmisje

Kalandry

i części transmisyjne; KOŁA zębate; NAPRĘŻACZE pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego, jak: rolkowe, frykcyjne, wodne, matowe, finiszowe, prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nie ustępujące najdroższemu zagranicznemu kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. Reparacja walców: obtaczanie, szlifowanie i objłanie bawełną, jutą lub papierem.

TOKARKI

szybko tnące,

RUSZTY

konstrukcji nowoczesnej, wykonane najdokładniej o wysokości kłód 150, 230 i 300 mm i długości toku do 3 mtr.; łyby rewolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. IMADŁA równoległe o szerokości szczęk 100 mm.

ekonomiczne, podług własnego systemu; ODLEWY według nadesłanych modeli i rysunków.

Okazja! 2776

Dwie story

z ręcznym wstawieniem w file do sprzedania.

Aleja I-go maja № 38 m. 7.

Na wielkanoc Koszule męskie — Krawaty Rękawiczki — Kołnierzyki Trikoty — Skarpetki	Na wielkanoc jak również inną konfekcję męską w wielkim wyborze
---	--

PETERSILGE, Piotrkowska 93.

Do sprzedania

1 para karych koni, powozowych, 1 landoletka, 1 karetka, 3 powozy, 1 bryczka, 1 nowa rolwaga z patent. osiami. Do obejrzenia, ulica Główna № 8 od godz. 10—1 i od 3—5 p.p.

Magazyn dzieł sztuki

ANTIQUA

Przejazd 2.

Poleca w bogatym wyborze!!!

LUSTRA
Serwisy szklane, komplet lub w pojedynczych sztukach.

Własna szlifiernia szkła
PLATERY
GALWANO = Porcelana wazy
Bombonierki i wiele innych przedmiotów od najprostrzych do najwykwintniejszych

TACE z robótkami lub bez
Obrazy olejne
Meble najnowszych stylów
DYWANY.

Obejrzenie do kupna nie obowiązuje. Z szacunkiem

Ferdynand Müller.

Cukiernia

TADEUSZA SZANIAWSKIEGO

w Łodzi, ul. Piotrkowska, róg Nawrot.

NA ŚWIĘTA

poleca: torty, sękacze, mazurki, bomboniere i jajka wielkanocne
czekoladę Fuchsa z Warszawy i t. p.

2784—2

Ceny bardzo przystępne.

Na nadchodzące święta

poleca nowo utworzony skład tow. kolon. i delikatesów

H. BERNHEIM

BOMBONIERKI

krajowe i zagraniczne oraz wszelkie czekolady, marmolady i inne cukry w b. wielkim wyborze. Bogaty wybór wszelkich artykułów kolonialnych. 2515

Piotrkowska 30. Tel. 25-91.

! Ceny konkurencyjne! ! Szybka obsługa!

HURT I DETAL

Główne zastępstwo firmy Żyrardów

Wielki wybór wszelkich towarów firm: „Scheibler i Grohman“, „Widzewskiej Manufaktury“, Krusche i Ender“, „Teodor Ender“, „Lichtenfeld“ a także materiały wiele innych znanych firm poleca ze składu firma

LICHTENSTEIN I ROSEN 2511
Łódź, Dzielna 5, tel. 31-11.

Ceny fabryczne! Punktualne i solidne załatwianie

CUKIERNIA

F. GRYCENDLERA

PIOTRKOWSKA Nr. 62, TEL. 14-87.

POLECA NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA WIELKANOCNE SWOJE WYROBY ZNANE ZE SWEJ DOBROCI.

OWAGA: UPRASZA SIĘ O WCZESNE NADSYLANIE ZAMÓWIEN. 2648 2

WYROBY ŻYRARDOWSKIE
poleca w wielkim wyborze hurtowo i detalnie — po cenach niższych.

W. ALTMAN, Piotrkowska 59.
(W podwórzu 2-gi sklep na lewo).

NAJMILEJ WIDZIANY

PREZENT ŚWIĄTECZNY

to butelka przewybornego likieru M. LUBY.

2785

OBUWIE

najnowsze paryskie i wiedeńskie fasony z najlepszych skór zagranicznych

Obuwie

trwałe i wykwintne

na raty

długoterminowe tańco poleca „BON-TON“ Pomorska 23.

Stelzner i Weber

Łódź, Piotrkowska № 141.
przyjmuje obstalunki-

OBWIESZCZENIE.

W myśl rozporządzeń Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 Lutego 1924 r. i z dnia 13 Marca 1924 r., Gmina wyzn. żydowska w Łodzi przystępuje do wyboru 35 członków zebrania pełnomocników Gminy, oraz 35 zastępców. Według § 2 Regulaminu wyborczego dla gmin wyznaniowych żydowskich na terenie b. Królestwa Kongresowego z dnia 21 Lutego 1921 r., wydane przez Ministra W. R. i O. P., wybory są powszechne, równe, tajne, bez pośrednie i proporcjonalne. Czynne prawo wyborcze jest zależne od następujących warunków: a) wyznanie żydowskie, b) 25 lat ukończonych, c) płeć męska, d) zamieszkanie w obrębie łódzkiej gminy bez przerwy przynajmniej rok jeden. Prawo wyborcze ulega zawieszeniu podczas postępowania upadłościowego, wytoczonego przeciwko wyborcy, utraty przez wyborcę praw obywatelskich, ubezwłasnowolnienia, odbywania kary więziennej i korzystania z dobroczynności publicznej.

W myśl §§ 7, 8 i 50 Regulaminu wyborczego oraz zmian w regulaminie tym— w odniesieniu do wszystkich gmin wielkich — przez rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 31 Marca 1924 r. poczynionych (Monitor Polski z dnia 7 kwietnia 1924 r. Nr. 81 poz. 228) Zarząd Gminy wraz z Komisją wyborczą zestawiają listy wyborcze w drodze wpisywania na listy wyborców tych członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze, którzy objęci są ostatnią przez Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdzoną listą składek gminy. Członkowie gminy, nie płaćący składek gminnych a posiadający czynne prawo wyborcze, winni być wpisywani na listę wyborców na zasadzie składanych przez nich deklaracji, popartych zaświadczeniem Komisarjatu tego okręgu, w którym dane osoby przemieszkują.

Deklaracje winny zawierać imię, nazwisko, wiek, zatrudnienie i adres. Zaświadczenie deklaracji jest wolne od opłat. Głosować mogą tylko osoby wciągnięte na listę wyborców. Deklaracje składać należy na ręce Komisji wyborczej (Kancelarja Zarządu gminy, Pl. Wolności 6) codziennie, w godzinach między 11—3 popołudniu i od 6—9 wiecz. Formularze deklaracji otrzymać można w biurze wyborczym przy Zarządzie gminy.

Początek przyjmowania deklaracji — dnia 16 kwietnia 1924. Ostateczny termin składania deklaracji dn. 14 Maja r. b. W ciągu następnych dni 8-ju, t. j. do dn. 22 Maja zarówno ci członkowie gminy, którzy złożyli deklaracje jakoteż ci, którzy winni byli być wpisani na listę wyborców na zasadzie opłacania składki gminnej, mogą zgłaszać do Komisji wyborczej reklamacje, dotyczące wciągnięcia ich na listę wyborców. Późniejsze reklamacje nie będą uwzględniane.

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi i Komisja wyborcza.

Łódź, dnia 15 kwietnia 1924 r.

Dr. med. BRAUN

Poludniowa Nr. 23. Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 8—10 i pół 1—2 i od 4—8.

Dr. W. Łagunowski Gdańska (Długa) № 42. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Przyjmuje od 12—2 i od 5—8.

Dr. J. Silberstrom Zielona 11. Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje 12—2, 3—4 i pół 17—9 wieczór. Niedziela 9—2.

Dr. med. H. Bergson Akuszerja i chor. kobiece. Dzielna 64. TELEFON 1-64. Przyjmuje od 4—5

Lekarz-dentysta S. Winkler Wschodnia 54 front II piętro. Przyjmuje od 9—1 i od 3—7.

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.

SALA FILHARMONJI

W poniedziałek d. 21 kwietnia 1924 r. o godz. 12.30 w poł. 29-ty Poranek Ludowy (Poranek Symfoniczny)

Dyrekcja Bronisław Szulc

Soliści Dr. L. Prybulski (śpiew) Artur Balsam (fortepian)

W programie: Czajkowski: Uroczysta uwertura „rok 1812“

Beethoven: Symfonia № 4, Koncert fortepianowy Es-dur. Leoncavallo: Prolog z op. „Pajace“. Kenneman: „Stach“.

We wtorek d. 22 kwietnia 1924 r. o g. 8.30 w. 30-ty Wielki Koncert Symfoniczny.

Benefis Orkiestry Filharmonicznej w Łodzi.

Dyrekcja: SERGIUSZ Kussewicki

Dyrygent światowej sławy. W programie: L. v. Beethoven: Symfonia № 5 Rymkij-Korsakow: „Scheherazade“. Bilety w kasie № 2 od 11—2 i od 4—7.

ŚWIĄTECZNA (PEJSACHOWA) SPRZEDAŻ

WIN, WÓDEK, LIKIERÓW, KONIAKÓW, CZEKOLADY, CUKRÓW, DELIKATESÓW, po cenach znizonych w składzie Win i Delikatesów

M. BERMANA Łódź, ul. Piotrkowska 53. tel. 12-35.

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzed. PRZYJMUJE tóma-czenia z francuskiego, angielskiego i niemieckiego. Udziałem korepetycji w zakresie 7 klas oraz początków lekcji muzyki na pianinie. Wiad.: ul. Kilińskiego 84 m. 32 od godz. 11—3. 2771—3

Zagubione dokumenty Zaginął bilet bezpłatny K. E. Ł. na nazwisko Marjanny Caban. 743—3

Zaginęła legitymacja urzędnicza wydana przez kuratorium szkolne, na nazwisko Aadma Wina. 721—3

Zgubiono dowód osobisty na imię Chaim Josel Cukierman wydany w Biłgorze Podlaskiej, zamieszkały w Łodzi, N.-Ceglina 17 u Welniarza. 643-3

Rozmaite. LETNISKO - pensjonat majątek Natolin pięć minut od stacji Koluński, las, woda. Pokoje można zamawiać. 761

Pokój przy rodzinie w śródmieściu do wynajęcia. Wiad. Księgarnia Jochelsona, Piotrkowska 24. 2767

Został skradziony bilet wolnej jazdy wydany przez Kol. El. Łódzka na imię Tomasz Łuczaka dla żony Marji i córki Anny. 762

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch.

Sala Filharmonji.

Niedziela, dn. 20 kwietnia 1924 roku o godzinie 3.15 po południu, odbędzie się

Koncert Popołudniowy

Wykonawca programu:

Seweryn

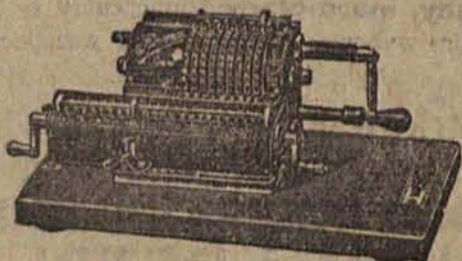
EISENBERGER

pianista-wirtuoz światowej sławy.

PROGRAM: Grazioli-Friedman: Adagio. Hummel-Friedman: Rondo Favori. Henselt-Friedman: Petite Valse. Moniuszko-Friedman: Wiosna. Brahms: Ballade D-dur, op. 10. Mendelssohn: 2 pieśni bez słów a-moll, a-dur. Schumann: Kreisleriana op. 16. 8 Phantasien. Suk: Dumka. Paderewski Cracovienne; Fantastique Mendelssohn-Liszt: Marsz weselny i teniec elfów.

Bilety w kasie Filharm. od 10—11 od 3—7 pp.

Arytmometr „REMA“

jest najmniejszy, najlepszy i najtańszy! Dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli sprawnie, szybko i nieomylnie! Żądajcie próbnego zademonstrowania! Agencja Sprzedaży MASZYN BIUROWYCH, Łódź, ul. Główna 38. 2768—6

Parlofon, Beka, Odeon,

Płyty gramofonowe do tańca świeżo nadeszły u Alfreda Lessiga Nawrot 22. 2674-3

Poważna Instytucja Bankowa poszukuje

wykwalifikowanej stenotypistki

w językach polskim i niemieckim ew. francuskim, Oferty sub. „R. E.“ do Administracji „Republiki“. 2739

Uzdrowisko „Sanitas“ w Głownie.

Pod kierownictwem lekarza. Dla cierpiących na niedokrwistość, ogólne osłabienie, neurastenję, lżejsze postaci chorób płuc, choroby przemiany materji.

Położenie piękne, 5 minut od stacji kolejowej. Rytuałna djetetyczna kuchnia. Ilość miejsc ograniczona. Informacje: Łódź, ul. Andrzeja 58, front III piętro m. 8. od 5-jej do 6-jej

Wyprzedaż likwidacyjna

po cenach niskich Świątecznych win węgierskich przeróżnych gatunków, czerwonego wina, malagi, likierów, koniaków, śliwowy, oraz spirytusu.

I. M. Goldsznył, Wschodnia 72.

Potrzebna inteligentna panna do dziecka.

Zgłaszać się Kilińskiego 86, front III piętro, lewa strona.

Na wypłatę! TOREBKI, pończochy, FIRANKI,

JEDWAB, koszule męskie, płótno i wszelka manufakturę PIOTR CHARI, Piotrkowska 37 w podwórzu). 1691

Wyroby Futrzane

L. ZUSMANEK, Piotrkowska 19, w podwórzu lewa 2-ga oficyna, 2-gie piętro. Tel. 24-66.

Przyjmuje do reperacji

Pończochy jedwabne

suknie trykotinowe i t. p. 6-go Sierpnia 76, III piętro. Tanie, bo w prywatn. miesz. 2601

Inteligentny młody mężczyzna

poszukuje jakiegokolwiek pracy w biurze lub kantorze. Oferty sub. „energiczny“ do adm. niniejszego pisma. 2601

Młode bezdzietne małżeństwo

poszukuje pokoju umeblowanego w śródmieściu od zaraz na przeciąg 6-0 miesieczny. Zgł. się osobiście Zachodnia 66 GRYNBERG. 2628

Okazyjnie tanio do sprzedania

4 dywany smyrneńskie. Dzielna 36 m. 7. 2741—3

Dr. M. KLACZKO

Choroby uszu, nosa, gardła i krtani Kilińskiego 117 (trzeci dom od Hawrot) godz. prz. 10—12 i 6-8. 2765—5

Dr. med. P. Langbard

Zawadzka 10 Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 9—1 5—8.

Lekarz-dentysta B. Markus-Nusbaumowa

Piotrkowska 51.

Dobra i energiczna Gospodyni

poszukuje odpowiedniego ZAJĘCIA. Łaskawe oferty pod litery „M. C.“ do admin. „Republiki“. 2595 9

Posady.

SAMODZIELNY ma gazynier zatrudniony w przemyśle włókienniczym zmienił posadę. Oferty do „Republiki“ sub. „Magazynier“. 764

762

Prenumerata: w Łodzi mk. 5,000,000 miesięcznie.—Zamiejscowa mk. 6,500,000 miesięcznie.—Z- agranicą mk. 12,000,000 miesięcznie. Odnoszenie do domu 520,000 mk.

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: mk. 80,000 za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt). W TEKSCIE: mk. 100,000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). NADESŁANE: mk. 120,000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). NEKROLOGI: mk. 120,000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). Zaręczynowe i zaślubiny, na tekście mk. 10,000,000. Zamiejscowe w zpl. obliczonych po urzędowym kursie franka szwajcarskiego. Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście obliczone. Zwyczajnie 20 gr. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada

Republika, i Express Wieczorny łącznie 8.300,000 Drobne 75,000. Posady i poszukiwane 50,000. Najmniejsze ogłoszenie 750,000 Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom. Za wydawnictwo „Republika“ Sp. z ogr. odp. Marjan Nusbaum-Oltaszewski.—Czcionk. „Republiki“, Piotrkowska 49.—Tłocznia, Piotrkowska 15.—Redaktor odp. Jan Urbach.